

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

V E S T N Í K

Čiastka 10

Vydaná dňa 9. máj 2019

Ročník 2019

NORMATÍVNA ČASŤ

Rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 2/2019 z 30. apríla 2019
o určení miery proticyklického kapitálového vankúša 1

OZNAMOVACIA ČASŤ

Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov
dohľadu nad finančným trhom z 29. apríla 2019 č. 3/2019 k ochrane
banky a pobočky zahraničnej banky pred legalizáciou príjmov
z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu 2

Oznámenie Národnej banky Slovenska o vydaní oznámenia
Národnej banky Slovenska z 2. apríla 2019 č. 97/2019 Z. z. o vydaní
strieborných zberateľských euromincí v nominálnej hodnote 10 eur
pri príležitosti 100. výročia vzniku Univerzity Komenského
v Bratislave 56

ISSN 1335-3365

Čiastka pre verejnosť – 5/2019

2
ROZHODNUTIE
Národnej banky Slovenska
z 30. apríla 2019

o určení miery proticyklického kapitálového vankúša

Národná banka Slovenska podľa § 33g ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 213/2014 Z. z (ďalej len „zákon“) rozhodla:

§ 1

Miera proticyklického kapitálového vankúša podľa § 33g zákona sa určuje na úrovni 1,5 %.

§ 2

Zrušuje sa rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. 1/2019 z 29. januára 2019 o určení miery proticyklického kapitálového vankúša.

§ 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 1. mája 2020.

Jozef Makúch v. r.
guvernér

**Metodické usmernenie
Národnej banky Slovenska,
útvarov dohľadu nad finančným trhom
z 29. apríla 2019 č. 3/2019**

**k ochrane banky a pobočky zahraničnej banky pred legalizáciou príjmov
z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu**

Národná banka Slovenska, útvary dohľadu nad finančným trhom, na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov, v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Finančnou spravodajskou jednotkou národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru vydáva toto metodické usmernenie:

ČASŤ I.

**Článok 1
Účel**

(1) Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť finančným inštitúciám vysvetľujúci materiál k plneniu ich povinností, vyplývajúcich z právnych predpisov zameraných na prevenciu legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu vo finančnom systéme, ktoré sú založené nielen na slovenskej právne záväznej úprave, ale aj na medzinárodných štandardoch a v neposlednom rade aj na znalostiach, skúsenostiach a praxi nadobudnutých pri výkone dohľadu a kontroly zo strany Národnej banky Slovenska a Finančnej spravodajskej jednotky národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru.

(2) Finančné inštitúcie sú povinné dodržiavať povinnosti a uplatňovať oprávnenia stanovené zákonom č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, pričom je potrebné zároveň postupovať aj v súlade s ďalšími právnymi predpismi, a to predovšetkým so zákonom č. 483/2001 Z. z., o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, zákonom č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, zákonom č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov.

(3) Pri príprave tohto metodického usmernenia sa vychádzalo zo skutočnosti, že pravidlá stanovené právnymi predpismi predstavujú minimálne požiadavky a nemôžu svojim obsahom poskytovať návod na riešenie všetkých prípadov, ktoré prax prinesie. Poskytujú však finančným inštitúciám možnosť využitia ďalších zdrojov informácií a nastaviť si vlastné pravidlá, v prípade potreby aj prísnejšie, než je vyžadované slovenskými právnymi predpismi. V súlade s účelom sledovaným uvedenými zákonmi a týmto metodickým usmernením finančné inštitúcie môžu využívať aj dokonalejšie postupy, najmä také, ktoré sú už zaužívané a overené v ich praxi alebo v praxi ich materských spoločností iných členských štátov Európskej únie (ďalej len „EU“) a Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHP“). Môžu tak lepšie

prispieť k realizácii globálnej politiky prevencie a ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu v rámci finančnej skupiny, ktorej sú súčasťou.

(4) Finančné inštitúcie sú v priebehu svojej činnosti vystavené riziku, že klienti zneužijú ich služby pri legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo na financovanie terorizmu. V prípade takéhoto zneužitia hrozia finančnej inštitúcii okrem iného finančné straty a ohrozenie jej dobrého mena. Hlavnými prekážkami pri snahách o zneužitie finančnej inštitúcie na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu je predovšetkým bezúhonnosť a poctivosť manažmentu a jeho odhodlanie aktívne presadzovať koncepciu finančnej inštitúcie v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a dôsledné dodržiavanie právnych predpisov relevantných pre tieto oblasti.

Článok 2 Definície pojmov

Na účely tohto metodického usmernenia sa používajú nasledujúce definície pojmov a skratky. Definície ďalších pojmov a skratiek môžu byť uvedené priamo v texte, ak je to v danom prípade účelnejšie.

ZOB	zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon AML	zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZOPS	zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZOVMS	zákon č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov
Banka	právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou a ktorá vykonáva svoje činnosti podľa § 2 ZOB
Pobočka zahraničnej banky	pobočka, ktorá je organizačnou zložkou zahraničnej banky umiestnenou na území Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 8 ZOB
Finančná inštitúcia AML, oblasť AML	banka a pobočka zahraničnej banky oblasť ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu
FSJ	Finančná spravodajská jednotka národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru.
NBS	Národná banka Slovenska
NOO	neobvyklá obchodná operácia
Zamestnanec	zamestnanec finančnej inštitúcie
Legalizácia	legalizácia príjmov z trestnej činnosti
NHR	Národné hodnotenie rizík v oblasti AML

ČASŤ II.

Článok 3

Koncepcia ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu

(1) Finančná inštitúcia by mala vytvoriť vlastnú koncepciu v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu (ďalej aj „koncepcia ochrany“). Finančná inštitúcia by mala koncepciu ochrany stanoviť tak, aby bol zabezpečený efektívny výkon činností zameraných na prevenciu a odhaľovanie legalizácie a financovania terorizmu vo finančnej inštitúcii. Koncepcia ochrany je pomôckou a zdrojom informácií a obsahuje aj domáce a medzinárodné štandardy, názory a usmernenia slovenských a zahraničných regulátorov, analýzy významných domácich a zahraničných inštitúcií alebo poradenských spoločností, a v neposlednom rade aj skúsenosti a prístup ostatných spoločností v rámci rovnakej finančnej skupiny.

(2) Pri tvorbe a uplatňovaní koncepcie ochrany finančná inštitúcia zohľadňuje najmä

- a) obchodné zámery a obchodný plán,
- b) štruktúru klientov vrátane ich počtu a ich rizikového profilu,
- c) rozsah bankových činností a druhov obchodov, geografické riziká, distribučné kanály, ktorými realizujú poskytované obchody a s tým súvisiacu hrozbu ich zneužitia na účely legalizácie a financovania terorizmu.

(3) Koncepcia ochrany je súčasťou systému riadenia rizík vo finančnej inštitúcii, najmä operačného rizika.

(4) Súčasťou koncepcie ochrany je

- a) organizačná štruktúra zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činnosti v oblasti AML,
- b) program vlastnej činnosti podľa § 20 zákona AML (ďalej len „program“),
- c) informácia určená klientom a širšej verejnosti, obsahujúca postoj a zámery finančnej inštitúcie vo vzťahu k AML oblasti vrátane upozornenia na povinnosť prevencie a kontroly, ktoré môžu mať priamy vplyv na klientov.

(5) Stanovy banky vymedzujú organizačnú štruktúru banky a systém riadenia banky, zodpovednosť osôb, útvarov a v rámci toho aj riadenie rizík, ktorým je banka vystavená pri svojej činnosti. V rámci organizačnej štruktúry banky podľa odseku 4 písm. a) banka určí člena štatutárneho orgánu, ktorý je zodpovedný za oblasť AML (ďalej len „zodpovedná osoba“).

(6) V rámci organizačnej štruktúry podľa odseku 4 písm. a) pobočka zahraničnej banky určí vedúceho zamestnanca, ktorý je zodpovedný za oblasť AML, alebo určí, že zodpovedným za oblasť AML je vedúci pobočky zahraničnej banky (ďalej len „zodpovedná osoba pobočky“).

(7) Koncepciu ochrany banky v písomnej podobe schvaľuje štatutárny orgán banky, ktorý zodpovedá za jej uplatňovanie. Koncepciu ochrany pobočky zahraničnej banky v písomnej podobe schvaľuje zodpovedná osoba pobočky.

(8) Informácie a skutočnosti podľa odseku 4 písm. c), finančná inštitúcia zverejňuje na svojom webovom sídle.

Článok 4

Zamestnanci zodpovední za realizáciu úloh ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, bezúhonnosť zamestnancov

(1) Za celkovú ochranu banky v oblasti AML a realizáciu koncepcie prevencie zodpovedá štatutárny orgán banky.

(2) Za celkovú ochranu pobočky zahraničnej banky v oblasti AML a realizáciu koncepcie ochrany zodpovedá vedúci pobočky zahraničnej banky.

(3) Za praktickú realizáciu činností v oblasti AML, predovšetkým výkon bežných každodenných činností zabezpečujúcich napĺňanie koncepcie ochrany, ohlasovanie NOO a priebežný styk s FSJ vo finančnej inštitúcii zodpovedá určená osoba („UO“).

(4) Výkon činnosti UO nie je vhodné zabezpečovať prostredníctvom externého subjektu.

(5) Finančná inštitúcia zabezpečí plnohodnotnú zastupiteľnosť UO určením zástupcu UO.

(6) Finančná inštitúcia pri obsadzovaní funkcie UO a jej zástupcu vyžaduje preukázanie bezúhonnosti, primerané vzdelanie pre oblasť AML a zodpovedajúcu odbornú prax.

(7) UO banky a jej zástupcu vymenúva a odvoláva štatutárny orgán po predchádzajúcom prerokovaní s dozornou radou, resp. jej predsedom. UO banky podlieha zodpovednej osobe.

(8) UO pobočky zahraničnej banky vymenúva a odvoláva vedúci pobočky zahraničnej banky. UO podlieha zodpovednej osobe pobočky.

(9) Podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona AML Program musí obsahovať určenie UO podľa odseku 3, zabezpečuje plnenie úloh v oblasti AML, ohlasovanie NOO a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s FSJ, s uvedením jej mena, priezviska a pracovného zaradenia ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, táto osoba musí byť vedúcim zamestnancom, musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

(10) V zmysle § 7 ods. 21 v spojení s § 9 ods. 4 ZOB sa vedúcim zamestnancom rozumie osoba priamo podriadená štatutárnemu orgánu banky alebo vedúcemu pobočky zahraničnej banky, alebo zástupcovi vedúceho pobočky zahraničnej banky, ktorá riadi činnosť alebo časť činnosti banky alebo pobočky zahraničnej banky, pričom na ustanovenie vedúceho zamestnanca je potrebný predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska, inak je toto ustanovenie vedúceho zamestnanca neplatné. Zároveň je banka v zmysle § 23 ods. 1, 2 a 5 ZOB povinná v stanovách a vo svojich vnútorných predpisoch upraviť podrobnosti o organizačnej štruktúre banky a upraviť vzťahy a spoluprácu medzi štatutárnym orgánom, Dozornou radou, vedúcimi zamestnancami banky, útvarami vnútornej kontroly a vnútorného auditu a dodržiavať organizačnú štruktúru spĺňajúcu požiadavky podľa ZOB.

(11) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť dostatočne nezávislé postavenie UO a jej zástupcu v štruktúre vedúcich zamestnancov a organizačných útvarov, ktoré je dôležitým prvkom koncepcie ochrany v oblasti AML vo finančnej inštitúcii. Začlenenie UO v organizačnej štruktúre finančnej inštitúcie obsahuje nasledujúce prvky zaručujúce vhodné vymedzené postavenie UO a jej zástupcu:

- a) upravenie právomocí a povinností UO a jej zástupcu v ich pracovných náplniach s dôrazom na prvotnú oblasť pôsobenia, ktorou je zabezpečovanie prevencie finančnej inštitúcie v oblasti AML,
- b) oddelenie od útvarov zabezpečujúcich výkon obchodov, resp. finančných operácií klientov,
- c) neobmedzený prístup UO a jej zástupcu ku všetkým dokumentom, databázam a informáciám finančnej inštitúcie,
- d) samostatné a nezávislé rozhodovanie UO a jej zástupcu pri posudzovaní NOO klientov, oznámených príslušnými zamestnancami v rámci interného systému oznamovania,
- e) samostatné a nezávislé rozhodovanie o zaslaní hlásenia o NOO FSJ,
- f) kontrolná funkcia UO a jej zástupcu vo vzťahu k útvarom a príslušným zamestnancom zabezpečujúcim výkon obchodov, resp. finančných operácií klientov,
- g) oddelenie UO a jej zástupcu od útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu v organizačnej štruktúre, pri súčasnom zachovaní následného výkonu kontroly ich činnosti uskutočňovaného zo strany útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu,
- h) spolupráca s útvarom vnútornej kontroly a vnútorného auditu pri postupe podľa § 41 ods. 2 ZOB; ako aj právomoci zúčastniť sa na procese pripomienkovania, resp. hodnotenia pripravovaných nových druhov obchodov, nových postupov (spôsobov) vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientom, finančnej inštitúcie z pohľadu rizika spojeného s legalizáciou a financovaním terorizmu a vyjadriť nesúhlasné stanovisko so zavádzaným novým druhom obchodu,
- i) v prípade mimoriadne závažných okolností alebo situácií súvisiacich s činnosťou UO, okamžitá informácia členovi štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osobe pobočky.

(12) Do náplne práce UO patrí predovšetkým:

- a) priebežná príprava a aktualizácia programu a prípadných ďalších potrebných predpisov a postupov pre oblasť AML,
- b) plnenie riadiacich a kontrolných úloh v oblasti AML,
- c) komunikácia a spolupráca s FSJ; včasné ohlasovanie NOO,
- d) komunikácia a spolupráca s NBS,
- e) organizácia a stanovenie pravidiel pre zabezpečenie vzdelávania zamestnancov finančnej inštitúcie vrátane novoprijatých zamestnancov,
- f) analytická a poradenská činnosť vo vzťahu k posudzovaniu a oznamovaniu NOO príslušnými zamestnancami v súvislosti s realizáciou obchodov a platobných operácií klientov.

(13) UO a jej zástupca sú povinní vykonávať svoje funkcie s odbornou starostlivosťou. Správu o svojej činnosti a činnosti útvaru AML, predkladá UO banky štatutárnemu orgánu najmenej jedenkrát ročne.

(14) Správu o činnosti v oblasti AML predkladá UO pobočky zahraničnej banky zodpovednej osobe pobočky a vedúcemu pobočky zahraničnej banky najmenej jedenkrát ročne.

(15) Správa o činnosti obsahuje najmä nasledujúce informácie:

- a) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO podaných zamestnancami finančnej inštitúcie,
- b) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO ohlásených FSJ,
- c) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO, ktoré neboli ohlásené,
- d) FSJ s odôvodnením nepostúpenia,
- e) prehľad zistených nedostatkov a návrh opatrení a termínov na ich odstránenie,
- f) informácie z uskutočnených kontrol,
- g) informáciu alebo prehľad o uskutočnených školeniach príslušných zamestnancov.

(16) Pred nástupom zamestnanca do pracovného pomeru vo finančnej inštitúcii na pracovné miesto alebo do funkcie, kde bude v priamom kontakte s klientmi zabezpečovať realizáciu platobných operácií, finančná inštitúcia na základe výpisu z registra trestov budúceho zamestnanca overí, že budúci zamestnanec nemá v registri trestov záznam o predchádzajúcej majetkovej, hospodárskej alebo inej závažnej trestnej činnosti. Uvedený postup platí aj pre zamestnancov finančnej inštitúcie, vrátane vedúcich zamestnancov, ktorí sa budú podieľať na posudzovaní obchodov podľa § 14 zákona AML.

(17) Finančná inštitúcia môže od budúceho zamestnanca okrem výpisu z registra trestov podľa odseku 16 požadovať:

- a) informáciu aj nad rámec výpisu z registra trestov (vtedy by však mala zohľadniť, že v zmysle § 93 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ak bolo odsúdenie osoby zahladené, hľadá sa na túto osobu, ako keby nebola odsúdená),
- b) referenciu (pracovný posudok) o jeho predchádzajúcej pracovnej bezúhonnosti, vydaný jeho predchádzajúcim zamestnávateľom alebo
- c) inú informáciu.

(18) Objektívnejšie posúdenie bezúhonnosti budúceho zamestnanca môže finančná inštitúcia zabezpečiť aj požadovaním viacerých dokladov a informácií viazucich sa k jeho bezúhonnosti.

Článok 5

Program vlastnej činnosti finančnej inštitúcie

(1) Finančná inštitúcia podľa § 20 zákona AML vypracováva program, ktorý schvaľuje štatutárny orgán banky alebo vedúci pobočky zahraničnej banky. Program vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zo zákona AML, ZOB, ostatných príslušných zákonov a z metodických usmernení FSJ zverejňovaných a pravidelne aktualizovaných na webovom sídle FSJ (<http://www.minv.sk/?Metodicke-usbmernenia-a-stanoviska-FSJ>) ako aj z Odporúčaní FATF a príslušnej legislatívy EÚ pre oblasť AML.

(2) Program zohľadňuje vlastné špecifiká finančnej inštitúcie, najmä

- a) veľkosť a podiel na finančnom trhu, organizačnú štruktúru a to z hľadiska veľkosti finančnej inštitúcie, počtu zamestnancov, spôsobu riadenia; druh a rozsah povolených bankových činností, druh obchodov, druh a počet klientov, najčastejšie formy NOO,
- b) stanovy a koncepciu ochrany,
- c) oprávnenia, povinnosti, zodpovednosti a úlohy UO, útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu,
- d) informačné toky, informačné systémy, kontrolné procesy a mechanizmy v tejto oblasti,
- e) postupy a povinnosti zamestnancov finančnej inštitúcie pri výkone relevantných druhov

- obchodov a platobných operácií klientov,
- f) posudzovanie, vyhodnocovanie a aktualizovanie rizík v oblasti AML vrátane výsledkov z NHR podľa § 26a zákona AML.

(3) Program upravuje najmä:

- a) prehľad známych druhov NOO podľa činností a druhov vykonávaných obchodov,
- b) podrobnejšie znaky neobvyklosti, podľa ktorých možno rozpoznať NOO klienta,
- c) spôsob vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- d) určenie spôsobu a rozsahu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na základe výsledkov hodnotenia rizík podľa § 10 ods. 4 zákona AML,
- e) hodnotenie a riadenie rizík súvisiacich s AML podľa § 20a zákona AML, vrátane postupov pri posudzovaní klientov na základe rizikovo orientovaného prístupu a rizikových analýz, so zohľadnením výsledkov prvotnej a priebežnej identifikácie klientov a jej overenia podľa druhov obchodov a typov platobných operácií a účtov, rizikovej kategórie klientov,
- f) určenie osôb, ktoré v rámci finančnej inštitúcie posudzujú, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý,
- g) určenie času alebo obdobia, kedy bude posudzovanie obchodu vykonané (podľa možnosti vždy pred vykonaním obchodu alebo v procese jeho prípravy),
- h) určenie spôsobu a postupu vykonania posudzovania podľa písm. f) a g) vrátane uvedenia nástrojov použitých pri posudzovaní a zaznamenania výsledkov posudzovania (t. j. uviesť, čo je potrebné vykonať v rámci posudzovania, aký druh pomôcok sa má použiť – napríklad prehľad foriem NOO, verejne dostupné informácie o dlžníkoch, neplatičoch, interné zoznamy klientov a tiež uviesť, akým spôsobom a kde sa má zaznamenať výsledok posudzovania),
- i) spôsob a rozsah realizácie spätnej väzby v rámci finančnej inštitúcie o interných hláseniach NOO (napríklad určené osoby vo finančnej inštitúcii by mali mať prehľad resp. spätnú väzbu o oznámených NOO, ktoré NOO boli oznámené FSJ a pod.),
- j) povinnosť zachovávať mlčanlivosť o internom oznámení NOO a jeho ohlásení FSJ a o vykonaných opatreniach FSJ podľa § 18 zákona AML, a to predovšetkým vo vzťahu ku klientovi, ktorého sa to týka, k osobám, ktoré majú ku klientovi určitý vzťah (napríklad iné osoby oprávnené disponovať s účtom klienta alebo ak ide o viacerých vlastníkov finančných prostriedkov na jednom účte alebo vlastníkov právnickej osoby alebo iných konečných užívateľov výhod spojených s platobnou operáciou) a k tretím osobám, okrem výnimiek určených zákonom AML,
- k) zabezpečovanie ochrany v oblasti AML, spôsob prijímania oznámení o zistených NOO z organizačných útvarov, vyhodnocovanie týchto oznámení a ohlasovanie NOO FSJ a zabezpečovanie priebežného pracovného styku s FSJ prípadne s orgánmi činnými v trestnom konaní,
- l) určenie úloh, povinností a zodpovedností za komplexnú ochranu finančnej inštitúcie v oblasti AML na jednotlivých úrovniach riadenia od predstavenstva finančnej inštitúcie resp. zodpovednej osoby pobočky až po útvary prvého kontaktu s klientom vrátane útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu zameraného na oblasť AML,
- m) určenie informačných tokov a charakterizovanie informačných systémov zameraných na zber, spracovanie a nahlasovanie informácií pre ochranu finančnej inštitúcie v oblasti AML vrátane pravidelných správ predkladaných predstavenstvu a dozornej rade finančnej inštitúcie a zodpovednej osobe resp. vedúcemu pobočky zahraničnej banky,
- n) povinnosť identifikácie klientov a jej overenie,
- o) povinnosť zaznamenania uskutočnenej identifikácie a overení identifikácie klientov,

- p) povinnosť uchovávanía, záznamov o identifikácii a overenia identifikácie klientov v zákonom určenej lehote,
- q) spôsob a lehoty uchovávanía údajov a dokumentácie,
- r) stanovenie UO podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona AML,
- s) postup príslušných zamestnancov a UO pri zdržaní NOO podľa §16 zákona AML,
- t) určenie základných úloh príslušných zamestnancov na všetkých riadiacich úrovniach, zisťovanie NOO a oznamovanie interných hlásení NOO UO vrátane spôsobu zabezpečenia ochrany príslušných zamestnancov v súvislosti s nimi zistenými NOO, ktoré sú oznámené UO,
- u) obsah, harmonogram a plán odbornej prípravy zamestnancov finančnej inštitúcie vrátane prípravy zamestnancov (vzdelávania) na zabezpečenie úloh v oblasti AML pri výkone konkrétnych bankových činností, druhov obchodov klientov,
- v) opatrenia a kontrolné mechanizmy, ktorými sa zamedzí zneužitíu postavenia alebo funkcie príslušných zamestnancov vedome sa podieľať na legalizácii a financovaní terorizmu pri výkone ich funkcie,
- w) vnútorný kontrolný systém zameraný na oblasť AML, pozostávajúci z kontrolných mechanizmov, procesných kontrol vedúcich zamestnancov, vrátane kontrol UO a interných auditov,
- x) režim a spôsob vzdelávania a informovania zamestnancov podľa článku 6 ods. 4.

(4) Oblasť AML si vyžaduje, aby bol program vypracovaný ako komplexný predpis, ktorý je neustále prístupný všetkým zamestnancom finančnej inštitúcie v elektronickej alebo inej podobe (§ 20 ods. 3 zákona AML).

(5) Program je potrebné aktualizovať aspoň raz za kalendárny rok. Aktualizáciu programu je potrebné vykonať aj pri zmene príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, pri zmenách týkajúcich sa vlastného výkonu činnosti a druhov obchodov finančnej inštitúcie, pred zavedením používania nových, resp. inovatívnych technológií a softvérových riešení pri poskytovaní produktov (obchodov) a služieb, pri zmenách organizačného usporiadania finančnej inštitúcie.

Článok 6

Informovanosť a vzdelávanie zamestnancov

(1) Všetci zamestnanci finančnej inštitúcie musia vedieť, že aj vedomé napomáhanie, aj nevedomá účasť klientov finančnej inštitúcie z nedbalosti na legalizácii alebo na financovaní terorizmu predstavuje operačné riziko. Finančná inštitúcia môže utrpieť v konečnom dôsledku finančné straty, ak uskutoční operácie s výnosmi alebo prostriedkami pochádzajúcimi z akejkoľvek trestnej činnosti, pričom dôjde aj k poškodeniu alebo strate jej dobrého mena. Sankciám za nesplnenie alebo porušenie povinností v tejto oblasti podliehajú nielen finančné inštitúcie ako právnické osoby, ale aj členovia štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúci zahraničnej pobočky, zodpovedná osoba pobočky, vedúci zamestnanci uskutočňujúci kontrolu a zamestnanci, ktorí sú v priamom styku s klientmi a realizujú pokyny klientov na vykonanie obchodov a platobných operácií.

(2) Pre úspešnosť procesu v oblasti AML je rozhodujúca efektívna príprava zamestnancov a ich náležitá oboznámenie sa s povinnosťami a oprávneniami. Štatutárny orgán banky alebo zodpovedná osoba pobočky spoločne s UO zabezpečujú informovanosť

zamestnancov o zodpovednosti finančnej inštitúcie, ako aj o osobnej zodpovednosti zamestnancov a ich ochrane pri zistení NOO v tejto oblasti.

(3) Finančná inštitúcia vhodným spôsobom zverejnení informáciu pre zamestnancov o tom, kto vykonáva funkciu UO a kto zastupuje UO.

(4) Finančná inštitúcia v programe stanoví režim a spôsob:

- a) informovania jej zamestnancov o systéme ochrany finančnej inštitúcie, postupoch, povinnostiach a oprávneniach v oblasti AML,
- b) sprístupnenia programu a ďalších vnútorných predpisov zamestnancom,
- c) organizácie pravidelnej odbornej prípravy a vzdelávacích činností pre zamestnancov; ak sú pravidelné školenia realizované prostredníctvom e-learningu, odporúča sa doplniť e-learning o iné formy školenia (napríklad skupinové školenia) tak, aby bol školiaci systém efektívny.

(5) Finančná inštitúcia pri informovaní a vzdelávaní zamestnancov zohľadňuje svoje podmienky, najmä veľkosť a organizačné usporiadanie (pobočky, prípadne ďalšie menšie pracoviská), bankové činnosti a druhy obchodov a finančné operácie vykonávané pre klientov, aby sa všetky potrebné informácie dostali ku všetkým zamestnancom, pre ktorých sú určené. Je dôležité, aby mechanizmus poskytovania informácií zamestnancom zo strany štatutárneho orgánu, zodpovednej osoby pobočky, UO a príslušných vedúcich zamestnancov finančnej inštitúcie, ako aj model realizácie odbornej prípravy zamestnancov bol efektívny, flexibilný a plnil očakávaný cieľ; preto je nevyhnutná jeho aktualizácia zohľadňujúca meniace sa podmienky.

(6) Zamestnanci prvého kontaktu s klientom musia mať všetky potrebné informácie o vykonávaných bankových činnostiach a druhoch obchodov, ktoré budú realizovať pre klientov a musia si čo najskôr osvojiť všetky kritériá na posudzovanie, resp. zisťovanie NOO. Títo zamestnanci musia dokázať posúdiť konanie klientov finančnej inštitúcie ako aj obsah klientmi vykonávaných finančných operácií z hľadiska stupňa ich rizikovosti a neobvyklosti. Vzdelávanie zamestnancov má významne prispieť k tomu, aby získali predpoklady pre zvládnutie postupov na uplatňovanie zásady „poznaj svojho klienta“ („Know Your Customer“, ďalej „KYC“) a rozpoznávanie stupňa rizikovosti konania klientov finančnej inštitúcie, a to aj so zreteľom na zaradenie klientov do jednej z troch skupín pre výkon starostlivosti vo vzťahu ku klientovi:

- základnej,
- zjednodušenej a
- zvýšenej.

(7) V rámci vzdelávania finančná inštitúcia zabezpečí, aby boli zamestnanci oboznámení s dôsledkami nedôsledného plnenia svojich pracovných povinností a prípadnej vedomej či nevedomej účasti na legalizácii alebo financovaní terorizmu, ako aj porušenia zákazu poskytnutia informácií klientovi, na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti (§ 18 zákona AML); ale aj so spôsobom ich ochrany pri zisťovaní NOO.

(8) Finančná inštitúcia musí mať vypracovaný plán vzdelávania zamestnancov. Plán zohľadní pracovné zaradenie zamestnancov (vlastnú kategorizáciu podľa pracovných miest zohľadňujúcu vystavenie zamestnanca možnostiam a pokusom o zneužitie na účely legalizácie a financovania terorizmu) ich zodpovednosti, povinnosti a prislúchajúcu úroveň

a frekvenciu vzdelávania. Plán vzdelávania, resp. jeho základné zásady, by mal byť súčasťou programu. a mal by určiť základnú osnovu, periodicitu a obsah odbornej prípravy zamestnancov.

(9) Každý príslušný zamestnanec, musí byť preukázateľne oboznámený s aktuálnym programom upravujúcim postupy pri posudzovaní klientov a nimi vykonávaných platobných operácií. Finančná inštitúcia je zároveň povinná zabezpečiť, aby každý zamestnanec mal k tomuto programu nepretržitý prístup spôsobom podľa článku 5 ods. 5.

(10) Odborná príprava (vzdelávanie) zamestnancov zahŕňa najmä:

- a) oboznámenie sa s programom,
- b) oboznámenie sa so zákonom AML,
- c) oboznámenie sa s legislatívou EÚ,
- d) získanie vedomostí a poznatkov z činnosti:
 1. UO,
 2. iných finančných inštitúcií (napríklad dostupné poznatky z praxe iných finančných inštitúcií z oblasti AML, ktoré môže finančná inštitúcia použiť na účely vzdelávania zamestnancov),
 3. FSJ, NBS,
 4. domácich alebo medzinárodných finančných inštitúcií v oblasti AML (napríklad dostupné poznatky z praxe domácich alebo medzinárodných finančných inštitúcií /vrátane poznatkov z praxe v rámci finančnej skupiny, do ktorej patrí finančná inštitúcia/ z oblasti AML, ktoré môže finančná inštitúcia použiť na účely vzdelávania zamestnancov),
- e) praktické príklady v oblasti AML, s využitím poznatkov, zistení a prípadných nedostatkov, ktoré finančná inštitúcia získala pri svojej internej kontrolnej činnosti,
- f) úvodné školenie novoprijatých zamestnancov,
- g) špecializované vzdelávanie,
- h) oboznamovanie zamestnanca s výsledkami absolvovaného vzdelávania podľa odseku 15.

(11) Úvodné školenie majú zamestnanci absolvovať skôr, než budú spracovávať pokyny klientov na vykonanie platobných operácií, by im malo dať potrebné znalosti pre zisťovanie a overovanie totožnosti klientov pri vzniku obchodného vzťahu a pri výkone obchodov a platobných operácií.

(12) Pri určení frekvencie odbornej prípravy (vzdelávania) finančná inštitúcia postupuje podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona AML (najmenej raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu).

Finančná inštitúcia by mala odbornú prípravu (vzdelávanie) opakovať a dopĺňovať o nové poznatky v prípade potreby aj častejšie ako raz ročne, aby sa zabezpečilo, že zamestnanci budú schopní priebežne vykonávať svoje povinnosti a oprávnenia.

(13) Finančná inštitúcia by mala v rámci odbornej prípravy (vzdelávania) zohľadňovať a pravidelne aktualizovať najmä tieto vzdelávacie formy:

- a) klasická (prednášky),
- b) elektronická (formou e-learning, testu, samo štúdiom zákonov a pod.),
- c) rotácia práce,
- d) koučing a mentoring,
- e) námatkové overovanie vedomostí zamestnancov na mieste výkonu ich práce,

- f) kombinované formy podľa písm. a) až f),
- g) iná forma.

(14) Finančná inštitúcia by si mala zaviesť v rámci odbornej prípravy (vzdelávania) poskytovanie spätnej väzby zamestnancovi o absolvovaní jeho vzdelávania. Počet opakovaní pri overovaní absolvovanej odbornej prípravy (vzdelávania) by mala mať finančná inštitúcia limitovaný, a to maximálnym počtom opakovaní (je neefektívne mať možnosť opakovania overovania odbornej prípravy napríklad formou testu bez obmedzeného počtu opakovaní tohto testu).

(15) Finančná inštitúcia zabezpečí vypracovanie záznamov o uskutočnenej odbornej príprave (vzdelávaní) zamestnancov, ktoré obsahujú dátum, obsah a formu vzdelávania, prípadne vyhodnotenie absolvovaného testu ako aj podpisy zamestnancov alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami

(16) Vzdelávaním zamestnanci získajú potrebné vedomosti a spôsobilosť identifikovať situácie vybočujúce z očakávaného správania klientov a konkrétne znaky NOO. Odbornú prípravu (vzdelávanie) by mala mať finančná inštitúcia nastavenú tak, aby v každom časovom horizonte zohľadňovala riziká v oblasti AML.

Článok 7

Informačný systém vo finančnej inštitúcii

(1) Systémový prístup k riadeniu rizika finančnej inštitúcií a k zabezpečovaniu ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu si vyžaduje vybudovanie vhodných informačných tokov pre zabezpečenie plynulého, včasného a pravidelného toku informácií medzi jednotlivými riadiacimi úrovňami finančnej inštitúcie. Systémový prístup pre zabezpečenie informačných tokov si vyžaduje podporu vo forme aplikačného programového vybavenia; špecializovaného informačného systému, resp. systémov.

(2) Informačný systém podľa odseku 1 je v širšom ponímaní systém získavania, vyhodnocovania, odovzdávania a aj používania informácií týkajúcich sa tejto oblasti. Jeho súčasťou sú toky informácií v procese jednotlivých činností finančnej inštitúcie a vykonávaných druhov obchodov pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

(3) Na účely účinnej prevencie v oblasti AML je nevyhnutné zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu informačného systému s dôrazom na včasné uvedenie nových druhov, obchodov a postupov do tohto systému.

(4) Okrem informačných systémov vrátane aplikačného programového vybavenia pre zabezpečenie informačných tokov pre systém ochrany môže finančná inštitúcia popri manuálnom systéme podporne využívať špecializovaný automatizovaný systém na detekciu NOO a sankcionovaných osôb v príslušných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktorý bude fungovať na základe nastavených scenárov nad databázami klientov a obchodov, resp. platobných operácií.

- (5) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť informačné toky na
- prenos informácií smerom k zamestnancom o princípoch ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, postupoch, povinnostiach a oprávneniach a s tým súvisiacim zabezpečovaním každodenných úloh,
 - sprístupnenie programu a ďalších vnútorných predpisov zamestnancom,
 - prenos potrebných informácií medzi štatutárnym orgánom, vedúcim zamestnancom alebo vedúcim pobočky zahraničnej banky a UO,
 - prenos informácií medzi zamestnancami a UO a naopak, vrátane interného oznamovania NOO,
 - vedenie evidencie, a to zaznamenávanie, spracúvanie a aktualizovanie údajov o klientoch a zaznamenávanie a monitorovanie obchodov klientov,
 - oboznamovanie štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osoby s výsledkami kontroly uskutočňovanej UO a útvárom vnútornej kontroly a vnútorného auditu ako aj informovanie zamestnancov o týchto výsledkoch,
 - prenos informácií medzi UO a FSJ, vrátane NOO a poskytovania ďalších potrebných informácií a podkladov FSJ ako aj poskytovania spätnej väzby od FSJ finančnej inštitúcie,
 - vyhľadávanie NOO v príslušných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktoré obsahujú údaje o klientoch a o ich obchodoch.

(6) Finančná inštitúcia by mala v rámci zabezpečenia informačných tokov podľa odseku 5 písm. e) zohľadňovať aj druhy obchodov a ich rizikovosť v oblasti AML. Pri obchodoch so zvýšeným rizikom by mala finančná inštitúcia zohľadniť špecifické opatrenia, ktoré zohľadňujú riziká samotného obchodu.

(7) Špecifické opatrenia pre vybrané rizikové druhy obchodov by si mala finančná inštitúcia stanoviť samostatne pre každý obchod, ktorý identifikovala ako obchod so zvýšeným rizikom v oblasti AML. Finančná inštitúcia by mala pri špecifických opatreniach zohľadňovať najmä rizikové faktory podľa prílohy č. 1 (najmä časti 2, 4 a 5).

(8) Forma, obsah a pravidlá informačných tokov určuje finančná inštitúcia s prihliadnutím najmä na jej veľkosť, zameranie, rozsah a zložitosť ňou vykonávaných činností a ponúkaných druhov obchodov a služieb ako aj charakteristické znaky klientov a ich obchodov.

(9) Súčasťou informačného systému finančnej inštitúcie podľa odseku 1 je elektronický informačný systém (ďalej len „EIS“), zaznamenávajúci a spracúvajúci údaje o klientoch a ich platobných operáciách, zohľadňujúci požiadavky upravené v § 7 ods. 1 zákona AML:

- ak ide o klienta - fyzickú osobu, EIS musí obsahovať záznamy: meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresu trvalého pobytu alebo iného pobytu, štátnu príslušnosť, druh a číslo dokladu totožnosti a číslo účtu klienta,
- ak ide o klienta - fyzickú osobu – podnikateľa, rovnako ako v bode a) aj s adresou miesta podnikania, identifikačného čísla ak bolo pridelené, označenia úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je tento podnikateľ zapísaný a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie,
- ak ide o klienta - právnickú osobu, EIS musí obsahovať záznamy obsahujúce najmenej obchodné meno, adresa sídla, identifikačné číslo, označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je právnická osoba zapísaná a čísla zápisu do tohto registra a zistenie údajov fyzickej osoby, oprávnenej konať v mene tejto právnickej osoby, podľa bodu a).

(10) Okrem údajov uvedených v odseku 9 EIS obsahuje aj informácie alebo záznamy o účele a povahe obchodného vzťahu klienta, pričom povaha obchodného vzťahu je daná druhom obchodu v zmysle § 9 písm. h) alebo len obchodom podľa § 9 písm. g) zákona AML a je primárne predurčená samotnou službou, ktorú klient využíva. EIS a spôsob jeho využívania má umožňovať rozpoznať NOO uskutočňované klientmi, prípadne sledovať aj ich priebeh alebo vývoj, ako aj súvislosti a prepojenia medzi obchodmi určitého klienta a, pokiaľ je to možné, aj NOO rôznych klientov.

(11) Osobitnou časťou informácií zaznamenaných a sledovaných prostredníctvom EIS sú údaje o:

- a) politicky exponovaných osobách podľa § 6 zákona AML,
- b) konečnom užívateľovi výhod podľa § 6a zákona AML a
- c) fiktívnych bankách podľa § 9 písm. c) a § 24 ods. 1 zákona AML, ktoré zamestnanci získali pri výkone pracovných úloh.

(12) EIS má umožniť finančnej inštitúcii bezodkladne poskytnúť FSJ na jej žiadosť informácie o tom, či finančná inštitúcia má, alebo mala obchodný vzťah s konkrétnou osobou v predchádzajúcich piatich rokoch ako aj o povahe takého obchodného vzťahu podľa § 21 ods. 1 zákona AML.

(13) EIS má umožniť včasne a v dostatočnom rozsahu poskytovať údaje FSJ, NBS a orgánom činným v trestnom konaní v zákonom určených prípadoch a v neposlednom rade EIS má zodpovedať požiadavkám na účely kontroly pre vlastnú potrebu finančnej inštitúcie a na štatistické účely.

Článok 8

Identifikácia a overovanie identifikácie klienta, rizikový profil klienta, základná, zjednodušená a zvýšená starostlivosť

(1) Finančná inštitúcia postupuje pri identifikácii a overovaní identifikácie v súlade s § 7 a § 8 zákona AML a v rámci tohto postupu overí aj to, či je klient vedený na sankčnom zozname.

(2) Finančná inštitúcia vykoná všetky prvky základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 ods. 1 zákona AML vždy v situáciách uvedených podľa odseku 2 zákona AML.

(3) Ak nie je možné vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 ods. 1 písm. a) až e) a ods. 7 zákona AML finančná inštitúcia je povinná v súlade s § 15 zákona AML odmietnuť uzavretie obchodného vzťahu, ukončiť obchodný vzťah alebo odmietnuť vykonanie konkrétneho obchodu.

(4) Podľa § 17 ods. 1 zákona AML je finančná inštitúcia povinná prípady uvedené v odseku 3 ohlásiť FSJ.

(5) Pri jednorazových obchodoch mimo obchodného vzťahu finančná inštitúcia podľa § 10 ods. 3 zákona AML identifikuje klienta a overuje identifikáciu klienta vždy, ak obchod dosiahne hodnotu aspoň 1 000 eur. Finančná inštitúcia si môže na základe hodnotenia rizík

podľa § 20a zákona AML stanoviť aj nižšiu hodnotu obchodu, ak existuje vyššie riziko legalizácie a financovania terorizmu.

(6) Finančná inštitúcia zisťuje, či klient koná vo vlastnom mene podľa § 10 ods. 7 zákona AML v situáciách uvedených v § 10 ods. 2 zákona AML a v súlade s ustanovením § 89 ods. 4 ZOB aj keď ide o obchod aspoň vo výške 15 000 eur a pri obchode 10 000 eur v hotovosti.

(7) Identifikovanie a overovanie konečného užívateľa výhod finančná inštitúcia vykonáva podľa § 6a, § 7, § 8 a § 10 zákona AML.

(8) Konečným užívateľom výhod podľa ustanovenia § 6a zákona AML je každá fyzická osoba, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje právnickú osobu, fyzickú osobu - podnikateľa alebo združenie majetku, a každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod; medzi konečných užívateľov výhod patrí najmä,

- a) ak ide o právnickú osobu, ktorá nie je združením majetku ani emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu, ktorý podlieha požiadavkám na uverejňovanie informácií podľa osobitného predpisu, rovnocenného právneho predpisu členského štátu alebo rovnocenných medzinárodných noriem, fyzická osoba, ktorá
 1. má priamy alebo nepriamy podiel alebo ich súčet najmenej 25% na hlasovacích právach v právnickej osobe alebo na jej základnom imaní vrátane akcií na doručiteľa,
 2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán v právnickej osobe alebo akéhokolvek ich člena,
 3. ovláda právnickú osobu iným spôsobom, ako je uvedené v prvom a druhom bode,
 4. má právo na hospodársky prospech najmenej 25% z podnikania právnickej osoby alebo z inej jej činnosti,
- b) ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, fyzická osoba, ktorá má právo na hospodársky prospech najmenej 25% z podnikania fyzickej osoby - podnikateľa alebo z inej jej činnosti,
- c) ak ide o združenie majetku, fyzická osoba, ktorá
 1. je zakladateľom alebo zriaďovateľom združenia majetku; ak je zakladateľom alebo zriaďovateľom právnická osoba, fyzická osoba podľa písmena a),
 2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán združenia majetku alebo ich člena alebo je členom orgánu, ktorý má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať tieto orgány alebo ich člena,
 3. je štatutárnym orgánom, riadiacim orgánom, dozorným orgánom, kontrolným orgánom alebo členom týchto orgánov,
 4. je príjemcom najmenej 25% prostriedkov, ktoré poskytuje združenie majetku, ak boli určené budúci príjemcovia týchto prostriedkov; ak neboli určené budúci príjemcovia prostriedkov združenia majetku, za konečného užívateľa výhod sa považuje okruh osôb, ktoré majú významný prospech zo založenia alebo pôsobenia združenia majetku.

(9) Identifikáciu konečného užívateľa výhod podľa § 6a zákona AML by mala finančná inštitúcia vykonať vždy ak ide o

- a) právnickú osobu podľa § 6a ods. 1 písm. a) zákona AML,
- b) fyzickú osobu podnikateľa podľa § 6a ods. 1 písm. b) zákona AML,
- c) združenie majetku podľa § 6a ods. 1 písm. c) zákona AML.

(10) Ak žiadna fyzická osoba nespĺňa kritéria podľa § 6a ods. 1 písm. a) zákona AML za konečného užívateľa výhod u tejto osoby sa považuje člen vrcholového manažmentu, ktorým môže byť:

- a) štatutárny orgán,
- b) člen štatutárneho orgánu,
- c) prokurista a
- d) vedúci zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu.

(11) Finančná inštitúcia v rámci identifikácie konečného užívateľa výhod u subjektov:

- a) podľa odseku 9 písm. a) zisťuje názov, adresu sídla, identifikačné číslo, označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je právnická osoba zapísaná, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie, a identifikácia fyzickej osoby, ktorá je oprávnená konať v mene právnickej osoby,
- b) podľa odseku 9 písm. b) zisťuje meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátumu narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresy trvalého pobytu alebo iného pobytu, štátnej príslušnosti, zistenie druhu a čísla dokladu totožnosti, adresy miesta podnikania, identifikačného čísla, ak bolo pridelené, označenia úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je tento podnikateľ zapísaný, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie,
- c) podľa odseku 9 písm. c) zisťuje údaje podľa písm. a) alebo b), a to v závislosti od toho, či pôjde o konečného užívateľa fyzickú osobu alebo právnickú osobu.

(12) Identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijatie primeraných opatrení na overenie jeho identifikácie vykoná finančná inštitúcia podľa § 7 ods. 1 písm. a) a v súlade s § 10 ods. 1 písm. b) zákona AML.

(13) Overenie identifikácie konečného užívateľa výhod je možné dokončiť počas uzatvárania obchodného vzťahu, ak sú splnené podmienky podľa § 8 ods. 3 a 4 zákona AML.

(14) Povinná osoba podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona AML je povinná obligatórne vykonať identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijať primerané opatrenia na overenie jeho identifikácie vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku; pri identifikácii konečného užívateľa výhod sa povinná osoba nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Pri pochybnostiach o pravdivosti alebo úplnosti predtým získaných údajov o konečnom užívateľovi výhod, je finančná inštitúcia povinná vykonať opätovne základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 ods. 2 písm. d) zákona AML. V prípade, ak finančná inštitúcia nemôže vykonať identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijať primerané opatrenia na overenie jeho identifikácie vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, je povinná odmietnuť uzavretie obchodného vzťahu, ukončiť obchodný vzťah alebo odmietnuť vykonanie konkrétneho obchodu.

(15) Podľa § 10 ods. 1 písm. d) zákona AML je finančná inštitúcia pri konečnom užívateľovi výhod povinná zisťovať, či je politicky exponovanou osobou alebo osobou vedenou na sankčnom zozname.

(16) Podľa § 93 písm. a) ZOB sa konečný užívateľ výhod zisťuje vždy keď ide o právnickú osobu, pričom právna forma nemá vplyv na overovanie konečného užívateľa výhod.

(17) Finančná inštitúcia by mala pri identifikovaní rizík konečných užívateľov výhod zohľadňovať najmä informácie o rizikových faktoroch podľa prílohy č. 1 (najmä časť 2.1.1. prílohy č. 1).

(18) Pri nových klientoch finančná inštitúcia okrem príslušnej starostlivosti vykoná aj jeho zaradenie do určitej rizikovej kategórie, na základe ktorej je možné vytvoriť rizikový profil klienta.

(19) Pri zaradovaní klientov do programom stanovenej rizikovej kategórie finančná inštitúcia zohľadňuje informácie o rizikových faktoroch podľa prílohy č. 1 (najmä časť 2 prílohy č. 1).

(20) Finančná inštitúcia pravidelne aktualizuje rizikový profil klienta podľa rizikovej kategórie, do ktorej bol klient zaradený. Lehoty pre aktualizáciu rizikového profilu klienta podľa rizikových kategórií zapracujú finančné inštitúcie do programu.

(21) Na základe rozčlenenia klientov podľa ich rizikového profilu finančná inštitúcia uplatňuje priebežné monitorovanie obchodného vzťahu podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona AML, ktoré vedie k rozpoznavaniu a ohlasovaniu NOO.

(22) Finančná inštitúcia uplatňuje prvky zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v rozsahu a za podmienok uvedených v § 11 zákona AML. Finančná inštitúcia môže uplatniť zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi po zohľadnení rizikovo orientovaného postupu, v prípade takých situácií a klientov, keď je možné údaje o nich získať z verejne dostupných a overiteľných zdrojov a zároveň tieto informácie dostatočne odôvodňujú použitie zjednodušenej starostlivosti. Finančná inštitúcia zohľadňuje pri zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi aj postup podľa prílohy č. 1 (najmä časť 3, kapitola 3.1 prílohy č.1).

(23) Uplatnenie zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi neznamena výnimku pre finančnú inštitúciu z uplatňovania povinnosti priebežného monitorovania obchodného vzťahu podľa § 10 ods. 1 písm. g) ako aj ďalších povinností podľa § 14, §17, §19 a § 21 zákona AML.

(24) Finančná inštitúcia uplatňuje prvky zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v rozsahu a za podmienok podľa § 12 zákona AML, ktoré vedie k zmierňovaniu zvýšeného rizika na prijateľnú úroveň. Finančná inštitúcia zohľadňuje pri zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi aj postup podľa prílohy č. 1 (najmä časť 3, kapitola 3.2. prílohy č.1).

(25) Zvýšenú starostlivosť finančná inštitúcia uplatňuje najmä pri:

- obchodoch, ktoré predstavujú vzhľadom na svoju povahu vyššie riziko,
- osobitných kategóriách klientov.

(26) Identifikácia klienta – fyzickej osoby bez jej fyzickej prítomnosti prostredníctvom technických prostriedkov a postupov podľa zákona AML a bez vykonania zvýšenej

starostlivosti v rozsahu § 12 ods. 2 písm. a) zákona AML, je podrobnejšie upravená v Stanovisku Útvary dohľadu nad finančným trhom č. 1/2018 zo dňa 10. decembra 2018, uverejneného na webovej stránke NBS: (http://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/Stanovisko1_2018.pdf). Finančná inštitúcia je povinná pri kontrole preukázať, že rozsah starostlivosti, ktorú vykonala vo vzťahu ku klientovi, je primeraný v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

(27) Podmienky pre kvalifikované uplatnenie princípu KYC vyplývajú z povinností finančnej inštitúcie a klienta, určených v ustanoveniach § 10 až §12 zákona AML. Pre uplatnenie princípu KYC sú dôležité najmä ustanovenia § 10 ods. 1, 4 a 5 a § 11 ods. 3 zákona AML. Postup podľa ustanovení § 10 ods. 1 a § 11 ods. 3 zákona AML umožní finančnej inštitúcii primerane sa presvedčiť o skutočnej identite každého klienta a rozpoznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom finančnej inštitúcie pre vytvorenie rizikového profilu klienta, následné určenie rozsahu starostlivosti podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona AML a pre akceptovanie klienta. Finančná inštitúcia potom v závislosti od výsledku uplatní postupy v rámci základnej starostlivosti podľa § 10, zjednodušenej starostlivosti podľa §11 alebo zvýšenej starostlivosti § 12 zákona AML.

Článok 9

Rozpoznávanie, ohlasovanie a zdržanie neobvyklých obchodných operácií

(1) Finančná inštitúcia je vždy povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý. Podľa § 20 ods. 1 a 2 písm. d) zákona AML musí mať finančná inštitúcia túto časť postupov upravenú vo svojom programe. Plnenie povinností uvedených v § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona AML je potrebné plniť preukázateľným spôsobom, tak, aby finančná inštitúcia mohla v súlade s § 30 ods. 3 zákona AML pri kontrole poskytnúť informácie a písomné doklady o plnení týchto povinností.

(2) Podľa § 4 zákona AML NOO je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu.

Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona AML uvádza demonštratívny výpočet NOO. V každej NOO uvedenej v tomto ustanovení je však niekoľko znakov (indikátorov) neobvyklosti (napr. nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov vzhľadom na druh obchodu, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov bez zrejmeého ekonomického alebo zákonného účelu, atď.), ktoré je finančná inštitúcia povinná posudzovať. Až na základe takéhoto postupu je možné kvalifikovane posúdiť, či pripravovaná alebo vykonávaná obchodná operácia klienta je alebo nie je neobvyklá. Zákon AML v ustanovení § 4 neupravuje žiadne kritériá, napr. v podobe hraničných súm finančných prostriedkov, ktoré by viedli k automatickému určeniu, že pri určitom type finančnej operácie ide nesporne o NOO.

Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je uplatnenie princípu KYC a kvalifikované rozpoznávanie indikátorov neobvyklosti, ako aj ďalších znakov alebo kritérií, ktoré si finančná inštitúcia je povinná stanoviť v závislosti od predmetu a rozsahu svojej činnosti a druhu a rozsahu vykonávaných obchodov a finančných operácií pre klientov, v rámci tvorby prehľadu foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona AML).

(3) Bez ohľadu na to, aký druh starostlivosti uplatňuje finančná inštitúcia, je povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý (§ 14 ods. 1 zákona AML) a venovať osobitnú pozornosť všetkým zložitým, nezvyčajne veľkým obchodom

a všetkým obchodom s nezvyčajnou povahou, ktoré nemajú zrejmy ekonomický účel alebo zrejmy zákonný účel a urobiť o nich príslušný záznam podľa § 14 ods. 3 zákona AML (napríklad interné hlásenia NOO, analýza v systéme a pod.). Záznam o posudzovaní musí obsahovať informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania obchodu. Záznamy je finančná inštitúcia povinná uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 zákona AML.

(4) Finančná inštitúcia vykonáva kvalifikované posudzovanie pripravovaných alebo vykonávaných obchodov podľa § 14 zákona AML v rôznych časových úsekoch a na rôznych úrovniach. Proces posudzovania prebieha:

- a) v „prvej línii“, kde sú zamestnanci finančnej inštitúcie v kontakte s existujúcim alebo potenciálnym klientom,
- b) v rámci priebežného monitorovania existujúceho obchodného vzťahu,
- c) v rámci následného (spätného) posudzovania obchodov klienta.

a) posudzovanie obchodov v prvotnom kontakte s klientom pred a počas vykonávania obchodu

Posudzovanie obchodov klienta uskutočňujú zamestnanci finančnej inštitúcie, ktorí sú pri plnení svojich povinností v kontakte s klientom, najmä tí, ktorí preberajú alebo spracúvajú príkazy klienta na realizáciu jeho obchodov, resp. finančných operácií. Ide predovšetkým o pracovníkov prvého kontaktu, platobného styku a ďalších zamestnancov zapojených do poskytovania služieb klientom a spracovania údajov. Posudzovanie obchodu zamestnancom finančnej inštitúcie sa teda uskutočňuje zväčša na mieste realizácie obchodu a pred jeho vykonaním, resp. pri pokuse o vykonanie obchodu tak, aby mohla byť platobná operácia prípadne zdržaná a ohlásená FSJ bez zbytočného odkladu.

Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je aj tu primerané uplatnenie princípu KYC a jeho postupov a kvalifikované rozpoznávanie znakov neobvyklosti. Tento postup umožní zamestnancovi posudzovať pripravované alebo vykonávané obchody klienta pomocou ich porovnávaní s prehľadom foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona AML), ako aj s formami uvedenými v § 4 ods. 2 zákona AML a odhaliť tie, ktoré sú neobvyklé vo vzťahu ku klientovi a jeho inak obvyklým obchodom. Ak zamestnanec posúdi pripravovaný alebo vykonávaný obchod ako neobvyklý, urobí o tomto obchode písomný záznam podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona AML a neodkladne oznámi toto zistenie (postúpi interne hlásenie NOO) určenej osobe.

b) posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu

V závislosti od toho, či ide o:

1. existujúci obchodný vzťah (§ 10 ods. 2 písm. a) zákona AML) alebo
2. príležitostný obchod mimo obchodného vzťahu (§ 10 ods. 2 písm. b) zákona AML), príslušní zamestnanci finančnej inštitúcie posudzujú obchody klienta aj v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu.

Posudzovanie pripravovaných aj vykonávaných obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu je špecifické tým, že obchodný vzťah už vznikol a trvá. Prípadne je klient finančnej inštitúcii známy tým, že už vykonal viaceré príležitostné obchody. Nejde teda o prvý kontakt s klientom a finančná inštitúcia môže zohľadniť existujúci rizikový profil klienta a históriu ním vykonaných obchodov. Postup podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. g) zákona AML, vrátane overovania úplnosti a platnosti identifikačných údajov a informácií podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona AML a povinnosť klienta podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona AML, tvoria základ priebežného monitorovania obchodného vzťahu. Tento

druh monitorovania si vyžaduje vytváranie rizikových profilov klientov a ich rozdelenie do rizikových kategórií s ohľadom na možné riziko legalizácie alebo financovania terorizmu podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona AML.

Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu predpokladá využívanie vhodného EIS, čo finančnej inštitúcii umožní v súlade s rizikovo orientovaným prístupom vytvoriť finančné, či iné kritériá, neobvyklosti obchodných operácií klientov, ktoré by oddeľovali určité úrovne procesu monitorovania, zodpovedajúce stupňu rizikivosti operácií uskutočňovaných klientmi. Stanovené kritériá alebo limity, definované finančnou inštitúciou na tento účel, musia byť pravidelne prehodnocované, aby bolo možné určiť ich primeranosť voči zisteným úrovňam rizík. Finančná inštitúcia je povinná taktiež pravidelne prehodnocovať primeranosť existujúceho systému a jednotlivých procesov ochrany a prevencie. Pre posudzovanie obchodov sú v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu dôležité tie pripravované alebo vykonávané obchody klienta, ktoré sa nezhodujú so známou alebo očakávanou aktivitou klienta. Takéto obchody klienta sú predmetom posudzovania a je nutné urobiť o nich písomný záznam, ktorý musí obsahovať aj informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania obchodu.

UO môže na základe výsledkov posudzovania jednotlivých okolností obchodu dospieť k záveru, že v danom prípade nejde o NOO. Ak to nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona AML. V prípadoch, keď UO nedokáže ani týmto postupom zdôvodniť obchody klienta, postačí, že tieto operácie len nasvedčujú tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo k financovaniu terorizmu a UO je povinná ohlásiť NOO FSJ.

Posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu vykonávajú v závislosti od obchodu zamestnanci, ako aj UO.

c) posudzovanie obchodov v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta

Prostriedkom následného monitorovania obchodov klientov môže byť aj následný náhodný výber uskutočnených obchodov v rámci výkonu kontroly zo strany vedúceho zamestnanca, nadriadeného príslušnému zamestnancovi, ktorý realizoval pokyny a operácie klienta, ako aj v rámci výkonu kontroly uskutočňovanej UO a útvorom vnútornej kontroly (pozri časť D).

(5) Odporúčaný postup pri vyhodnocovaní a spracovávaní interných oznámení o NOO a hláseniami o NOO:

- a) všetky interné hlásenie NOO zaslané príslušnými zamestnancami UO musia byť zdokumentované podľa ustanovenia § 14 ods. 3 a musia byť k dispozícii pre účely kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona AML. Písomný záznam musí obsahovať zdôvodnenie výsledku posudzovania obchodu,
- b) zasielanie interných oznámení a hlásení určenej osobe nesmie byť podmienené predchádzajúcim súhlasom žiadnej osoby,
- c) UO eviduje a uchováva oznámenia o interných hláseniach NOO vrátane mena, priezviska, pracovného zaradenia, označenia útvaru finančnej inštitúcie a všetkých údajov o danom klientovi a obchode v súlade s ustanovením § 19 zákona AML,
- d) UO, ako aj zamestnanci finančnej inštitúcie vrátane vedúcich zamestnancov, ktorí sa podieľajú na posudzovaní obchodov podľa § 14 zákona AML, sú povinní zachovávať mlčanlivosť o ohlásení NOO a o opatreniach, ktoré vykoná FSJ (§ 18 zákona AML), vrátane plnenia povinností podľa ustanovení § 17 ods. 5 a § 21 ods. 1 zákona AML; pričom povinnosti mlčanlivosti sa však finančná inštitúcia nemôže dovoľávať voči NBS a Úradu

- v súvislosti s výkonom dohľadu a kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona AML (§ 18 ods. 5 zákona AML). Za predpokladu, že poskytnuté informácie sa použijú výhradne na účely predchádzania legalizácii alebo financovaniu terorizmu, sa povinnosť mlčanlivosti nevzťahuje na poskytovanie informácií medzi úverovými alebo finančnými inštitúciami za podmienok podľa ustanovení § 18 ods. 8 písm. a) a c) zákona AML,
- e) finančná inštitúcia je povinná vypracovať postup od zistenia NOO po neodkladné ohlásenie NOO, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí obchod posudzujú,
 - f) UO po prijatí interného hlásenia NOO môže potvrdiť prijatie interného hlásenia NOO príslušnému zamestnancovi, ktorý zaslal interné hlásenie NOO. Potvrdenie by malo obsahovať poučenie o povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa ustanovenia § 18 zákona AML. V prípade, ak má finančná inštitúcia elektronický systém zberu interných hlásení, ktorý umožňuje príslušnému zamestnancovi sledovať stav, resp. prijatie podaného interného hlásenia o NOO určenou osobou, nie je potrebné individuálne potvrdenie prijatia takéhoto hlásenia,
 - g) interné hlásenie NOO, resp. konanie klienta a obchod alebo finančná operácia, ktorej sa hlásenie týka, musia byť predmetom posúdenia UO, ktorá na základe výsledkov ďalšieho posudzovania jednotlivých okolností obchodu rozhodne, či ide o NOO. Ak rozhodnutie nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona AML. Ak UO dospeje k odôvodnenému záveru, že v prípade interne oznámenej NOO nejde o NOO, je povinná toto rozhodnutie písomne zdokumentovať a všetky súvisiace údaje, písomné podklady a elektronickú dokumentáciu naďalej uchovávať v súlade s dobou určenou v § 19 zákona AML,
 - h) v prípadoch, keď UO nemôže ani týmto postupom dospieť k záveru, že nejde o NOO, postačí, že oznámený obchod, resp. finančná operácia nasvedčuje tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo k financovaniu terorizmu a UO je povinná ohlásiť NOO FSJ. NOO alebo pokus o jej vykonanie musia byť ohlásené FSJ bez zbytočného odkladu. Neustále je treba brať do úvahy konkrétne okolnosti situácie, v ktorej sa realizuje zistenie NOO, pričom finančná inštitúcia je povinná ohlásiť NOO čo najskôr. Hlásenie o NOO má byť číslované podľa poradia v kalendárnom roku. Ohlásiť NOO je možné písomne, elektronickou formou alebo telefonicky (v takomto prípade je potrebné do 3 dní ohlásiť NOO aj osobne, písomne alebo elektronickou poštou). Vzor tlačiva hlásenia o NOO vydáva FSJ, nachádza sa na webovom sídle (<https://www.minv.sk/?vzory-hlaseni-o-noo>). V súvislosti s ohlasovaním NOO a zasielaním ďalších doplňujúcich informácií, ako aj celkovej komunikácie a výmeny informácií s FSJ sa odporúča v záujme kompatibility a zjednotenia postupu pri procese ohlasovania, ako aj zjednotenia kontrolných procesov, aby finančné inštitúcie komunikovali s FSJ elektronickými prostriedkami, za dodržania podmienok ochrany prenášaných dát a jednoznačnej identifikácie a overovania,
 - i) finančná inštitúcia môže podľa ustanovenia § 92 ods. 7 písm. a) ZOB viesť register klientov, ktorí si riadne a včas neplnia povinnosti vyplývajúce zo zmluvných vzťahov medzi bankou a klientom, klientov a ktorí sa dopustili konania posúdeného ako NOO, klientov na ktorých sa pýta (požaduje informácie) FSJ v súvislosti s preverovaním hlásení NOO, a na ktorých sa vzťahujú medzinárodné sankcie a podľa ustanovenia § 92 ods. 7 písm. b) ZOB môže poskytnúť aj bez súhlasu klienta informácie z tohto registra iným finančným inštitúciám, poskytnutá informácia je pre tieto finančné inštitúcie predmetom bankového tajomstva,
 - j) zákon AML ustanovením § 18 ods. 8 umožňuje finančným inštitúciám za vymedzených podmienok výmenu informácií, ak tá je odôvodnená a má vzťah k hrozbe legalizácie alebo financovania terorizmu a napomáha povinným osobám efektívnejšie posudzovať

obchodné operácie klienta, ako aj upozorniť ďalšie povinné osoby na identifikované riziká. Predmetom výmeny informácií nemôže byť plný rozsah ohlásenej NOO ako celku, ale iba konkrétna informácia vzťahujúca sa k hrozbe rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Poskytované informácie sa smú v zmysle zákona AML použiť výhradne na účely predchádzania legalizácie alebo financovania terorizmu.

(6) Odporúčaný postup pri zdržaní NOO:

- a) podľa ustanovenia § 16 zákona AML finančná inštitúcia zdrží NOO, teda určitý obchod (§ 9 písm. g) zákona AML, ktorý by bol inak vykonaný,
- b) finančná inštitúcia je povinná podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona AML zdržať NOO do jej ohlásenia FSJ, pričom vždy sa zohľadňujú prevádzkové a technické možnosti, ako aj okamih, kedy bola, resp. mala byť obchodná operácia posúdená ako neobvyklá; napr. obchod klienta posúdený v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta už zdržať nemožno,
- c) finančná inštitúcia je povinná v zmysle ustanovenia § 16 ods. 2 zákona AML zdržať NOO v dvoch nasledujúcich prípadoch:
 1. finančná inštitúcia zdrží NOO na základe vlastného rozhodnutia vtedy, ak vykonaním NOO hrozí nebezpečenstvo, že môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu; pričom o takomto zdržaní NOO je finančná inštitúcia povinná ihneď informovať FSJ,
 2. finančná inštitúcia zdrží NOO, ak ju o to FSJ písomne požiada;
- d) finančná inštitúcia nezdrží NOO, ak ju nemožno z prevádzkových alebo technických príčin zdržať (o tejto skutočnosti ihneď informuje FSJ) alebo by zdržanie NOO mohlo podľa predchádzajúceho upozornenia FSJ zmariť spracovanie NOO,
- e) lehota zdržania operácie v zmysle § 16 zákona AML je najviac 120 hod., preto ak počas uvedenej lehoty FSJ oznámi finančnej inštitúcii, že vec odovzdala orgánu činnému v trestnom konaní, finančná inštitúcia je povinná lehotu zdržania predĺžiť, avšak max. o ďalších 72 hod. Celková doba zdržania NOO môže teda trvať najviac 192 hodín. V prípade, že počas zdržania operácie nie je doručený finančnej inštitúcii príkaz na zaistenie finančných prostriedkov zo strany sudcu, resp. prokurátora v zmysle § 95 alebo 96 zákona č. 301/2005 Z. z. trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „trestný poriadok“), finančná inštitúcia zdržanú operáciu po uplynutí uvedenej lehoty vykoná. Pred uplynutím lehoty zdržania finančná inštitúcia môže vykonať operáciu len v prípade, že jej FSJ písomne oznámi, že z pohľadu spracovania NOO nie je potrebné jej ďalšie zdržanie. Do doby zdržania NOO sa nepočíta sobota a deň pracovného pokoja.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona sa považuje okamih, kedy klient prejaví úmysel (vôľu) nakladať s finančnými prostriedkami na svojom účte. V prípade, že finančná inštitúcia predpokladá, že klient prejaví úmysel vykonať NOO (nakladať s finančnými prostriedkami) v budúcnosti, je povinná zabezpečiť také personálne, organizačné a technické opatrenia, aby v prípade jej zadania zo strany klienta nedošlo k jej vykonaniu, a tým k zmareniu prípadného zdržania NOO.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona nemožno považovať okamih, kedy finančná inštitúcia vyhodnotila ako neobvyklé už zrealizované obchodné operácie, resp. sa o zrealizovaných operáciách klienta dozvedela. Dôvodom na vykonanie zdržania operácie rovnako nie je skutočnosť, keď klient požadoval od finančnej inštitúcie všeobecné informácie k účtu (informácia k aktuálnemu zostatku na účte a pod.).

Článok 10 Opatrenia proti financovaniu terorizmu

(1) Terorizmus predstavuje jeden z najzávažnejších spôsobov porušovania hodnôt, akými sú ľudská dôstojnosť, sloboda, rovnosť a solidarita a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, a predstavuje aj jeden z najväznejších útokov na zásady demokracie a zásady právneho štátu, ktoré sú spoločné členským štátom a na ktorých je založená EÚ. Zákon AML zakazuje financovanie terorizmu a ukladá finančným inštitúciám venovať pozornosť platobných operáciám, ktoré môžu mať súvislosť s financovaním terorizmu.

(2) Problematikou financovania terorizmu sa zaoberá aj Finančná akčná skupina (FATF) vo svojich odporúčaniach a ďalšie informácie a správy k téme financovania terorizmu sú uvedené aj na webovej stránke FATF: (http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/terrorist_financing.html).

(3) ZOVMS definuje medzinárodnú sankciu ako obmedzenie, príkaz alebo zákaz v predpisoch o medzinárodnej sankcii na účely zabezpečenia, udržania a obnovy medzinárodného mieru a bezpečnosti, ochrany základných ľudských práv, boja proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia a dosahovania cieľov Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a Charty Organizácie Spojených národov. Cieľom sankcií je zabezpečiť, udržať alebo obnoviť medzinárodný mier a bezpečnosť, boj proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia podľa princípov Charty OSN a spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ.

(4) Postup pri plnení ohlasovacej povinnosti:

- a) finančné inštitúcie používajú v rámci ochrany pred financovaním terorizmu vo vzťahu ku klientom obdobné postupy ako pri ochrane pred legalizáciou, vrátane ohlasovania NOO spojených s financovaním terorizmu FSJ,
- b) finančné inštitúcie sú povinné ohlásiť NOO FSJ bez zbytočného odkladu (§ 17 ods. 1 zákona); pričom zákon NOO definuje okrem iného aj ako obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je osoba, voči ktorej sú vykonávané medzinárodné sankcie, alebo osoba, ktorá môže byť vo vzťahu k tejto osobe, ako aj obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je, alebo má byť vec alebo služba, ktoré môžu súvisieť s vecou alebo službou, voči ktorým sú vykonávané sankcie podľa ZOVMS,
- c) finančné inštitúcie sú povinné podľa ustanovenia § 91 ods. 8 ZOB poskytovať Ministerstvu financií Slovenskej republiky v lehotách ním určených zoznam klientov, na ktorých sa vzťahujú medzinárodné sankcie zavedené podľa ZOVMS a príslušných nariadení. Poskytnutý zoznam obsahuje aj čísla účtov a výšku zostatku na účtoch týchto klientov (tzv. sankcionovaných osôb).

(5) Sankcionovanou osobou je osoba, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia a ktorou je:

- a) štát, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- b) občan štátu, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- c) príslušník alebo predstaviteľ osoby, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- d) iná fyzická osoba zdržujúca sa na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, okrem občana SR,
- e) právnická osoba so sídlom na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, alebo

- f) osoba uvedená v zoznamoch vydaných sankčnými výbormi Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov alebo osoba uvedená v rozhodnutí podľa Hlavy V Zmluvy o EÚ alebo v právnych aktoch EÚ.

(6) Zoznam sankcionovaných osôb je zoznam fyzických osôb a právnických osôb, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné sankcie vyhlásené predpismi o medzinárodných sankciách uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v Zbierke zákonov SR. Zoznamy sankcionovaných osôb sú súčasťou príloh jednotlivých nariadení a rozhodnutí EÚ, ktoré zaväzujú všetky finančné inštitúcie členských štátov okamžite zmraziť finančné a ekonomické zdroje sankcionovaných osôb zo štátov určených v prílohách jednotlivých nariadení a rozhodnutí.

Predmetné nariadenia a rozhodnutia EÚ týkajúce sa výlučne sankcionovaných subjektov a komplexných reštriktívnych opatrení, vrátane konsolidovaného zoznamu, ktorý obsahuje mená a identifikačné údaje o všetkých osobách, skupinách, či subjektoch na ktoré sa vzťahujú finančné obmedzenia Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ (v rámci presadzovania Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (Common Foreign and Security Policy) sú uvedené na webovom sídle (https://eeas.europa.eu/topics/common-foreign-security-policy-cfsp_en).

V tejto súvislosti sú na webovom sídle Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

uvedené sankcie EÚ (<https://www.mzv.sk/zahranicna-politika/medzinarodne-sankcie>,

Konsolidovaný zoznam sankcií je uvedený na webovom sídle:

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/different-types/>)

(7) Zaradenie osoby na zoznam, vyradenie osoby zo zoznamu a práva a povinnosti osoby zaradenej na zoznam sankcionovaných osôb v podmienkach SR upravujú ustanovenia §§ 16 až 18 ZOVMS.

(8) Finančná inštitúcia postupuje v súlade s postupmi pre efektívne vykonávanie pravidiel na zmrazovanie finančných aktív sankcionovaných osôb v praxi SR, ktorý je uvedený na webovom sídle (<https://www.finance.gov.sk/sk/financie/financny-trh/bankovnictvo/sankcie-eu/>).

Článok 11

Uchovávanie údajov a dokumentácie

(1) Finančná inštitúcia je oprávnená na účely vykonania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (§ 10 až 12 zákona AML) a na účely zisťovania NOO (§ 14 zákona AML) aj bez súhlasu a informovania klienta, ktorého sa to týka, zisťovať, získavať, zaznamenávať, uchovávať, využívať a inak spracúvať osobné údaje klienta a iné údaje v rozsahu ustanovení § 10 ods. 1, § 11 ods. 3 a § 12 ods. 1 a 2 zákona AML.

(2) Finančná inštitúcia je oprávnená získavať nevyhnutné osobné údaje kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosičoch informácií ako aj spracúvať rodné čísla a ďalšie údaje a doklady bez súhlasu klienta a v rozsahu uvedených ustanovení § 19 ods. 1 zákona AML.

(3) Finančná inštitúcia je povinná pri uzatváraní obchodného vzťahu alebo vykonaní príležitostného obchodu upozorniť klienta na povinnosti finančnej inštitúcie spracúvať osobné

údaje na účely predchádzania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (§ 21 ods. 3 zákona AML).

(4) Finančná inštitúcia je v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 zákona AML povinná uchovávať údaje počas piatich rokov:

- a) od skončenia zmluvného vzťahu s klientom údaje a písomné doklady získané postupom podľa ustanovení § 10 až §12 a § 14 zákona AML,
- b) od vykonania obchodu všetky údaje a písomné doklady o ňom.

(5) Vzhľadom na dôležitosť informácií získavaných finančnou inštitúciou pri plnení povinnosti v súlade s § 14 ods. 2 písm. a) zákona AML pri prevencii legalizácie a financovania terorizmu je finančná inštitúcia povinná uchovávať v zákonnej lehote (5 rokov od uskutočneného písomného záznamu) aj písomné záznamy o posudzovaní.

(6) Finančná inštitúcia je povinná uchovávať uvedené údaje a písomné doklady aj dlhšie ako päť rokov, ak ju o to požiada FSJ písomnou žiadosťou. V žiadosti FSJ uvedie lehotu, ktorá nesmie presiahnuť ďalších päť rokov a uvedie tiež rozsah uchovávaných údajov a písomných dokladov.

(7) Uvedené povinnosti má aj finančná inštitúcia, ktorá ukončí činnosť, a to až do uplynutia doby, počas ktorej je povinná tieto údaje a písomné doklady uchovávať.

(8) Finančná inštitúcia je povinná zaviesť účinný systém, zodpovedajúci jej veľkosti a povahe jej činnosti, ktorý jej umožní bezodkladne poskytnúť FSJ, NBS a orgánom činným v trestnom konaní na ich žiadosť požadované údaje a podklady o obchodoch alebo obchodných vzťahoch a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na obchode.

(9) Postup finančnej inštitúcie pri uchovávaní údajov a dokumentácie, záznamov súvisiacich s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu upravuje program finančnej inštitúcie, ktorý má v súlade so zákonom AML podrobnejšie stanoviť:

- a) záznamy, ktoré je potrebné archivovať,
- b) formu archivovaných záznamov (papierová, elektronická),
- c) miesto, spôsob a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú, so zohľadnením
 1. skončenia zmluvného vzťahu s klientom,
 2. vykonania obchodu s klientom a
 3. písomnej žiadosti FSJ a určenej lehoty (§ 19 ods. 3 zákona AML).

a) záznamy, ktoré je potrebné archivovať:

1. záznamy o vykonanej starostlivosti

Finančná inštitúcia uchováva údaje a písomné doklady o vykonanej starostlivosti voči klientovi (základná, zjednodušená, zvýšená) získané postupom podľa ustanovení § 10 až §12 zákona AML, ako identifikácia a overenie identifikácie klienta, identifikácia konečného užívateľa výhod, informácie o účele a plánovanej povahe obchodu, identifikácia politicky exponovanej alebo sankcionovanej osoby. Zisťovanie pôvodu majetku a finančných prostriedkov v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

2. záznamy o rizikivosti klientov

Predmetom uchovávaní sú dokumenty a informácie súvisiace so zaradením klientov do skupín podľa rizikivosti. Akúkoľvek dôležitú informáciu, ktorá potvrdzuje okolnosti opodstatňujúce preradenie klienta do inej rizikovej skupín (a teda zmenu jeho rizikového profilu), získanú komunikáciou s klientom alebo inak, finančná inštitúcia zaznamená a uchováva spolu s ostatnými údajmi o klientovi.

3. záznamy o finančných operáciách

Vnútorne predpisy finančnej inštitúcie majú stanoviť povinnosť zaznamenania všetkých finančných operácií uskutočnených pre klientov do účtovníctva a výkazníctva finančnej inštitúcie. Záznamy o finančných operáciách, ktoré dokladujú účtovné položky, sa majú archivovať vo forme, ktorá umožní FSJ, orgánom dohľadu, orgánom kontroly a orgánom činným v trestnom konaní zostavenie uspokojivého záznamu a overenie rizikového profilu každého klienta. Podporné záznamy obsahujú pokyny klienta súvisiace s platbami klienta. Finančná inštitúcia archivuje záznamy o každej finančnej operácii realizovanej klientom, vrátane jednorazových a vykonaných pre klientov, ktorí nemajú otvorený účet vo finančnej inštitúcii. Lehota na uchovávanie je v takomto prípade rovnaká ako pre uchovávanie identifikačných záznamov a dokumentácie.

4. záznamy o interných hláseniach NOO a hláseniach o NOO

Finančná inštitúcia je povinná uchovávať všetky hlásenia o neobvyklých aktivitách klientov, a to interné hlásenia NOO určené pre UO aj hlásenia o NOO, ktoré UO zaslala FSJ.

Ak UO, po posúdení relevantných informácií a poznatkov týkajúcich sa neobvyklej aktivity klienta, rozhodla, že nešlo o NOO a nezaslala hlásenie FSJ, dôvody takéhoto rozhodnutia musia byť taktiež zaznamenané a uchovávané spolu so záznamami o príslušnej obchodnej operácii.

5. záznamy o uskutočnenej odbornej príprave (vzdelávaní) zamestnancov

Finančná inštitúcia uchováva záznamy o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov zameranej na oboznámenie sa s programom, ktoré obsahujú meno zamestnanca, jeho pracovnú pozíciu, dátum a obsah uskutočneného vzdelávania, forma a miesto vzdelávania.

b) forma záznamov

Predmetom uchovávaní údajov sú originály, prípadne aj fotokópie listinných podkladov a dokumentácie ako aj dáta uložené v osobných počítačoch a mechanické nosiče elektronických údajov.

Kópie dokladov musia byť vyhotovené takým spôsobom, aby príslušné údaje boli čitateľné a bola zaistená možnosť ich uchovania. Vyobrazenie identifikovanej fyzickej osoby v doklade totožnosti musí byť v takej kvalite, aby umožňovala overenie zhody podoby identifikovanej osoby.

c) miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú

Lehoty uchovávaní sú rovnaké bez ohľadu na podobu, v akej sú údaje uchovávané. Vzhľadom na potrebu dodatočného poskytovania údajov o klientoch a finančných operáciách klientov, najmä pre FSJ, NBS a orgány činné v trestnom konaní, je dôležité, aby finančná inštitúcia bola schopná vyhľadať potrebné podklady (dokumentáciu a nosiče) s údajmi, resp. záznamami bez zbytočného odkladu. Finančná inštitúcia uchováva uvedené informácie a podklady, aj po uplynutí zákonnej lehoty, týkajúce sa tých klientov a ich finančných operácií, v prípade ktorých bolo začaté preverovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, resp. bolo začaté trestné

stíhanie a pre účely preverovania a trestného stíhania, a to na základe písomnej požiadavky FSJ v zmysle § 19 ods. 3 zákona AML v rozsahu a po dobu uvedenú v požiadavke.

(10) Záznamy vypracované a uchovávané finančnou inštitúciou majú spĺňať zákonné požiadavky na vedenie záznamov o údajoch o klientoch a súčasne majú umožniť:

- a) vyhodnotiť efektívnosť dodržiavania základných princípov ako aj postupov finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu nezávislou osobou,
- b) zrekonštruovať priebeh finančných operácií uskutočnených finančnou inštitúciou pre klienta,
- c) identifikovať a uviesť v záznamoch a v archívoch každého klienta,
- d) identifikovať všetky interné hlásenia NOO a hlásenia NOO FSJ,
- e) splniť v primeranom čase zákonné požiadavky FSJ, dohliadacieho orgánu a orgánov činných v trestnom konaní, týkajúce sa klienta, obchodného vzťahu a obchodov klienta.

Článok 12

Zabezpečovanie systému a výkonu vnútornej kontroly

(1) Systém kontroly tvorí určenie kontrolných zodpovedností na všetkých stupňoch riadenia a zabezpečovania výkonu bankových činností ako aj výkon kontrolnej činnosti:

- a) dozornou radou,
- b) členmi štatutárneho orgánu,
- c) určenou osobou (jej zástupcom),
- d) vedúcimi zamestnancami,
- e) zamestnancami v rámci spracovávaní pokynov (finančných operácií) klientov,
- f) útvarami vnútornej kontroly a vnútorného auditu.

a) a b) kontrola vykonávaná štatutárnym orgánom a dozornou radou

Vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov finančnej inštitúcie a vyplýva z postavenia v hierarchii riadiaceho systému finančnej inštitúcie. Štatutárny orgán finančnej inštitúcie pravidelne, najmenej raz ročne, vyhodnocuje účinnosť existujúceho systému – koncepcie na ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu, programu a konkrétnych opatrení, vrátane činnosti príslušných útvarov a zamestnancov.

c) a d) kontrolná činnosť UO a vedúcich zamestnancov

Vyplýva z kompetencií, povinností a zodpovedností UO a každého vedúceho zamestnanca finančnej inštitúcie a je vykonávaná ako pravidelná a priebežná činnosť kontroly plnenia pracovných povinností spočívajúca v overovaní a odsúhlasovaní kvality, úrovne alebo stavu výkonu pracovných činností podriadených zamestnancov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

e) kontrola vykonávaná zamestnancami

Ide o nepretržitý kontrolný proces v jednotlivých útvaroch finančnej inštitúcie vykonávaný na dennej báze. Predstavujú ho kontrolné mechanizmy, ktoré sú priamou súčasťou pracovných postupov zamestnancov ako ich pracovných povinností, úloh a zodpovedností v prvom kontakte s klientmi; vyplývajúce z ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti alebo financovaním terorizmu.

f) vnútorná kontrola a vnútorný audit

Útvar vnútornej kontroly a vnútorného auditu kontroluje plnenie dodržiavania programu a vnútorných predpisov a overuje prijaté postupy na účely ochrany pred legalizáciou alebo financovaním terorizmu, ako aj výkon povinností zamestnancami, ktorí na jednotlivých pracoviskách vykonávajú, resp. prijímajú príkazy alebo spracovávajú príkazy na platobné operácie klientov, vedúcimi zamestnancami a UO, alebo jej zástupcom.

Výkon kontroly má byť zameraný najmä na kontrolovanie:

1. vykonávania starostlivosti podľa rizikovej kategórie vo vzťahu ku klientom,
2. postupov na zabezpečenie aktuálnosti získaných informácií o klientoch (verifikácia),
3. posudzovania konkrétnych obchodov, monitorovania klientov, ich platobných operácií a obchodných vzťahov,
4. hodnotenia a riadenia rizík v oblasti AML,
5. interného oznamovania NOO a ohlasovania NOO FSJ,
6. uskutočňovania odbornej prípravy zamestnancov a
7. uchovávanía záznamov, údajov a dokumentácie.

(2) Systém a procesy prevencie finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu by mali byť podrobené vnútornému auditu pravidelne, aspoň 1x ročne a v rámci neho by mala byť vyhodnotená funkčnosť, účinnosť a efektívnosť všetkých prvkov, nástrojov, postupov, riadiacich a kontrolných mechanizmov uplatňovaných v tejto oblasti.

(3) O výsledkoch vykonaných kontrol a auditov by mali byť členovia štatutárneho orgánu banky a vedúci zahraničnej pobočky banky pravidelne informovaní a v prípade zistenia závažných nedostatkov bezodkladne. Vnútorný audit mal byť vykonaný v súlade s plánom činnosti útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu v periodicite, ktorá vyplynie z hodnotenia rizikovosti jednotlivých oblastí činnosti finančnej inštitúcie.

ČASŤ III.**Záverečné ustanovenia**

(1) Toto metodické usmernenie v úplnom rozsahu nahrádza Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2012 č. 9/2012 k ochrane banky a pobočky zahraničnej banky pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

(2) Toto metodické usmernenie sa uplatňuje odo dňa zverejnenia vo Vestníku Národnej banky Slovenska.

Vladimír Dvořáček

člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
úseku obozretného dohľadu
v z. **Tatiana Dubinová v. r.**
generálna riaditeľka odboru dohľadu nad
bankovníctvom a platobnými službami
útvaru dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíková v. r.

výkonná riaditeľka úseku regulácie
a ochrany finančných spotrebiteľov
útvaru dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

PRÍLOHA č. 1**Usmernenia k rizikovým faktorom spojeným so vzťahmi s klientmi
a s príležitostnými platobnými operáciami**

Táto príloha nadväzuje na prílohu č. 2 k zákonu AML a zároveň poskytuje podrobnejšie usmernenie o rizikových faktoroch, ktoré by finančné inštitúcie mali zohľadňovať pri poskytovaní starostlivosti vo vzťahu ku klientom v oblasti AML.

Tieto usmernenia sú vypracované v súlade so Spoločnými usmerneniami, ktoré boli vypracované podľa článkov 17 a 18 ods. 4 smernice (EU) 2015/849 o zjednodušenej a zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a k faktorom, ktoré má finančná inštitúcia zohľadniť pri posudzovaní rizika legalizácie a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami (JC 2017 13) (ďalej len „spoločné usmernenia“).

V súvislosti s rizikovými faktormi by finančná inštitúcia zároveň mala upraviť aj rozsah svojich opatrení starostlivosti vo vzťahu ku klientovi tak, aby bol primeraný riziku legalizácie a financovania terorizmu, ktoré identifikovala.

Spoločné usmernenia sú uvedené aj v slovenskom jazyku na adrese: (https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Guidelines%20on%20Risk%20Factors_SK_04-01-2018.pdf).

Časť 1**Všeobecné usmernenia k hodnoteniu a riadeniu rizika**

Rizikové faktory sú premenné, ktoré buď samostatne alebo v kombinácii môžu zvýšiť alebo naopak znížiť riziko legalizácie a financovania terorizmu, ktoré predstavuje individuálny obchodný vzťah s klientom alebo príležitostný obchod.

Finančná inštitúcia by hodnotenie rizík legalizácie a financovania terorizmu spojeného s obchodnými vzťahmi a príležitostnými obchodmi mala vykonať v rámci celej svojej pôsobnosti, aby identifikovala v ktorých oblastiach je vystavená riziku legalizácie a financovania terorizmu a na ktoré oblasti by sa mala prioritne orientovať v zmiernení týchto rizík. V súlade s prílohou č. 2 k zákonu AML a v súlade s článkom č. 8 smernice (EU) 2015/849 by finančná inštitúcia mala identifikovať a hodnotiť riziko legalizácie a financovania terorizmu spojené s obchodmi, klientmi, platobnými operáciami a distribučnými kanálmi, ktoré používa na poskytovanie svojich služieb klientom. Opatrenia, ktoré finančná inštitúcia prijme na identifikovanie a zmiernenie rizika legalizácie a financovania terorizmu majú byť primerané jej štruktúre a veľkosti.

Finančná inštitúcia by mala upraviť rozsah počiatočných opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na základe citlivého hodnotenia rizík. Ak je riziko spojené s obchodným vzťahom nízke, môže po vyhodnotení rizík uplatňovať opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Ak je riziko spojené s obchodným vzťahom zvýšené, musí uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Finančná inštitúcia by mala zhromaždiť dostatočné informácie na to, aby sa presvedčila, že identifikovala a posúdila všetky rizikové faktory s cieľom získať komplexné posúdenie rizík spojených s konkrétnym obchodným vzťahom alebo príležitostnou platobnou operáciou.

Finančná inštitúcia by pri hodnotení a riadení rizík mala vždy zvážiť nasledovné zdroje informácií:

- a) nadnárodné hodnotenia rizík Európskej komisie (podľa článku č. 6 smernice (EU) 2015/849)
- b) informácie z národného hodnotenia rizík (podľa článku č. 7 smernice (EU) 2015/849), politické vyhlásenia, upozornenia a dôvodové správy k príslušným právnym predpisom,
- c) informácie od regulačných orgánov, napríklad usmernenia, stanoviská a pod.,
- d) informácie od FSJ, napríklad správy o hrozbách, upozornenia a typológie,
- e) informácie finančnej inštitúcie, získané ako súčasť procesu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Finančná inštitúcia by okrem vyššie uvedených zdrojov mala zvážiť aj nasledovné zdroje informácií:

- a) vlastné odborné poznatky zo svojej činnosti pri poskytovaní služieb klientom,
- b) informácie od orgánov jednotlivých ekonomických odvetví, napríklad typológie a informácie o vznikajúcich rizikách,
- c) informácie od občianskych združení, napríklad indexy vnímania korupcie a správy o krajine, a pod.
- d) informácie z orgánov určujúcich medzinárodné štandardy v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu (FATF, MONEYVAL), napríklad správy o vzájomnom hodnotení rizík legalizácie a financovania terorizmu,
- e) informácie z iných dôveryhodných a spoľahlivých verejných zdrojov, napríklad z médií, internetu a pod.,
- f) informácie zo štatistických a akademických inštitúcií.

Časť 2 Hodnotenie rizík

Hodnotenie rizík finančnej inštitúcie by sa malo skladať z dvoch samostatných, ale súvisiacich krokov:

- 2.1. identifikácia rizík legalizácie a financovania terorizmu,
- 2.2. hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu.

2. 1. Identifikácia rizík legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala pri identifikovaní rizík legalizácie a financovania terorizmu, ktoré sú spojené s obchodným vzťahom alebo príležitostným obchodom a platobnou operáciou zvážiť relevantné rizikové faktory a to z hľadiska:

- a) klientov,
- b) obchodov a platobných operácií, ktoré klient požaduje,
- c) krajín alebo geografických oblastí, v ktorých klienti pôsobia,
- d) distribučných kanálov, ktoré finančná inštitúcia využíva na poskytovanie obchodov a platobných operácií.

Informácie o týchto rizikových faktoroch legalizácie a financovania terorizmu by mali pochádzať z rôznych zdrojov. Finančná inštitúcia by mala stanoviť rozsah týchto zdrojov na základe citlivého hodnotenia rizík.

2. 1. 1. Rizikové faktory vo vzťahu ku klientovi

Finančná inštitúcia by mala pri identifikovaní rizík súvisiacich s klientmi, vrátane konečných užívateľov výhod, zvážiť nasledovné riziká súvisiace s:

a) podnikaním alebo odbornou činnosťou klienta a konečného užívateľa výhod

Podnikanie alebo iná odborná činnosť klienta môže zahŕňať nasledovné rizikové faktory, ktoré je potrebné zvážiť:

- a) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory, ktoré sa zvyčajne spájajú s vyšším rizikom korupcie (napr. stavebníctvo, zdravotná starostlivosť, obchod so zbraňami, obrana, ťažobné odvetvie, verejné obstarávanie a pod),
- b) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory spojené s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu (napríklad kasína, herne, sprostredkovanie obchodu s cennými kovmi),
- c) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory, s ktorými súvisia vysoké objemy hotovosti,
- d) klient má politické prepojenie, (napríklad je politicky exponovanou osobou alebo jeho konečný užívateľ výhod je politicky exponovanou osobou, prípadne má prepojenie na politicky exponovanú osobu,
- e) klient alebo konečný užívateľ výhod vykonáva inú významnú funkciu alebo je verejne známou osobou, čo by mu umožnilo zneužiť toto postavenie na súkromný prospech (napr. členovia miestnych alebo regionálnych rozhodovacích orgánov so schopnosťou ovplyvňovať prideľovanie verejných zákaziek, členovia rozhodovacích orgánov významných športových inštitúcií, prípadne iné osoby, o ktorých je známe, že ovplyvňujú osoby prijímajúce rozhodnutia z verejnej správy, prípadne v inom vysokom spoločenskom postavení a pod.),
- f) o klientovi existujú dôkazy z verejne dostupných zdrojov, že mu boli uložené sankcie v súvislosti s nedodržaním povinností týkajúcich sa ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

b) s dobrou povestou klienta a konečného užívateľa výhod klienta

Finančná inštitúcia by pri uvažovaní o rizikách spojených s dobrou povestou klienta mala zvážiť nasledovné faktory:

- a) o klientovi existujú negatívne mediálne správy, prípadne iné relevantné zdroje informácií (napríklad existujú podozrenia z trestnej činnosti alebo terorizmu a pod.),
- b) klient, konečný užívateľ výhod alebo ktokoľvek, s nimi úzko prepojený, má majetok zmrazený (prípadne mal v minulosti zmrazený) z dôvodu správneho alebo trestného konania, prípadne podozrenia z terorizmu alebo financovania terorizmu,
- c) finančná inštitúcia má vedomosť o tom, že klient alebo konečný užívateľ výhod bol predmetom hlásenia neobvyklých obchodných operácií v minulosti.

c) s povahou a správaním klienta a konečného užívateľa výhod klienta

Finančná inštitúcia by mala pri správaní sa klienta mala zohľadniť, že nie všetky nižšie uvedené rizikové faktory môžu byť zrejme hneď na začiatku obchodného vzťahu a môžu sa vyskytnúť až po jeho založení, ako sú:

- a) vlastnícka štruktúra klienta a štruktúra kontroly nad klientom nie je transparentná a zmysluplná a zároveň pre netransparentnosť štruktúry neexistuje zákonné ani ekonomické opodstatnenie,
- b) neexistuje náležitý dôvod na zmeny vo vlastníckej štruktúre klienta a štruktúre kontroly nad klientom. (napríklad predaj, prevod, časti alebo celej spoločnosti iným konečným užívateľom výhod a pod.),
- c) klient požaduje platobné operácie, ktoré sú zložité, nezvyčajne veľké, alebo majú nezvyčajný či neočakávaný model bez zrejmého ekonomického alebo zákonného účelu alebo náležitého komerčného opodstatnenia (napríklad klient sa snaží vyhnúť limitom stanoveným pre príležitostné platobné operácie, a pod.),
- d) klient požaduje zbytočné a neprimerané úrovne zachovávaní diskretnosti vo vzťahu k svojej osobe, nie je ochotný poskytnúť všetky informácie rámci povinnej starostlivosti, alebo chce zahmlieť skutočnú povahu svojho podnikania (napríklad ak sa jedná o klienta požadujúceho služby v oblasti privátneho bankovníctva),
- e) klient v rámci svojho podnikania emituje akcie na doručiteľa,
- f) klient nedokáže vierohodne vysvetliť zdroj svojho majetku alebo pôvod finančných prostriedkov, (napríklad prostredníctvom jeho povolania, podnikania, dedičstva, daru, prípadne investície).
- g) klient nepoužíva produkty, služby, ktoré si vybral pri založení obchodného vzťahu v súlade s informáciami, ktoré finančná inštitúcia získala v rámci zistenia informácie o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu,
- h) klient sa snaží vyhnúť založeniu obchodného vzťahu (napríklad tým, že požaduje vykonať iba jednu, prípadne niekoľko jednorazových platobných operácií, a to aj v situácii, keď by založenie obchodného vzťahu bolo pre neho ekonomicky výhodnejšie).

2. 1. 2. Rizikové faktory vo vzťahu k obchodom a k platobným operáciám

Pri identifikovaní rizika spojeného s obchodmi alebo platobnými operáciami by finančná inštitúcia mala zvážiť riziká súvisiace s úrovňou transparentnosti obchodu, celkovou zložitou obchodu, hodnotou, veľkosťou obchodu alebo platobnou operáciou.

a) riziká súvisiace s transparentnosťou obchodu:

obchody klientovi alebo konečnému užívateľovi výhod umožňujú zostať anonymný alebo uľahčiť skrývanie ich totožnosti (napríklad akcie na doručiteľa, prípadne aktivity právnych subjektov, ktoré môžu byť štruktúrované tak, aby sa využila anonymita a možnosť vykonávania obchodov so schránkovými spoločnosťami).

b) riziká súvisiace so zložitou obchodu:

existuje možnosť, aby tretia strana, ktorá nie je súčasťou obchodného vzťahu, dávala pokyny k realizácii platobnej operácie, obchodu (napríklad v prípade korešpondenčných bankových vzťahov).

Platobná operácia je zložitá a zahŕňa viacero strán, prípadne viacero jurisdikcií (napríklad v prípade zložitých platobných operácií obchodného financovania). Existujú riziká spojené s používaním nových technológií pri využívaní obchodu (napríklad vzdialená identifikácia a overenie identifikácie klienta bez fyzickej prítomnosti vo finančnej inštitúcii).

c) riziká súvisiace s hodnotou a veľkosťou obchodu:

obchody zahŕňajú používanie hotovosti vo vysokom objeme (napríklad platobné služby), umožňujú používanie platobných operácií s vysokou hodnotou, prípadne nemajú stanovené

žiadne obmedzenia pre cezhraničné platobné operácie, hotovostné, bezhotovostné platobné operácie.

2. 1. 3. Rizikové faktory vo vzťahu ku geografickej oblasti klienta

Pri identifikácii rizík spojených s krajinami a geografickými oblasťami by finančná inštitúcia mala zvážiť riziká súvisiace s krajinami, v ktorých má klient a konečný užívateľ výhod svoje sídlo, prípadne hlavné podnikateľské aktivity, prípadne má iné významné osobné prepojenia.

Pri identifikácii geografických rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala zvážiť aj celkovú účinnosť mechanizmu ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu danej krajiny. Ide najmä o nasledovné rizikové faktory:

Krajina bola identifikovaná Európskou Komisiou ako krajina so strategickými nedostatkami vo svojom mechanizme ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu v súlade s článkom 9 smernice (EÚ) 2015/849. Ak má finančná inštitúcia obchodný vzťah s fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré majú pobyt alebo sú založené v tretích krajinách, ktoré Komisia určila ako krajiny predstavujúce vysoké riziko legalizácie a financovania terorizmu, musí vždy uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Existujú informácie z dôveryhodného a spoľahlivého zdroja o kvalite kontrolných mechanizmov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu krajiny, vrátane informácií o kvalite a účinnosti výkonu príslušnej legislatívy a výkonu a dohľadu nad finančným sektorom. Príklady možných zdrojov zahŕňajú vzájomné hodnotiace správ FATF, zoznam vysokorizikových a nespolupracujúcich krajín FATF, hodnotenia Medzinárodného menového fondu (MMF) a pod. Finančná inštitúcia by mala pri hodnotení rizík zohľadniť aj skutočnosť, že samotné členstvo krajiny v FATF alebo orgánoch podobných inštitúciách (napríklad Moneyval) nemusí znamenať, že mechanizmus ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu danej krajiny je primeraný a účinný.

Existujú informácie z dôveryhodných a spoľahlivých verejných zdrojov o úrovni predikatívnych trestných činov legalizácie, napríklad korupcii, organizovanej trestnej činnosti, daňovej trestnej činnosti. Ako príklady možno uviesť indexy vnímania korupcie, správy OECD o krajinách týkajúce sa vykonávania dohovoru o boji s podplácaním, správa o stave drogovej problematiky vo svete od Úradu OSN pre drogy a kriminalitu.

Existujú informácie, ktoré naznačujú, že krajina poskytuje financovanie alebo podporu teroristickým činnostiam, prípadne má finančná inštitúcia informáciu, že v danej krajine pôsobia skupiny páchajúce teroristické trestné činy.

Krajina podlieha finančným sankciám alebo embargám vydaným OSN alebo EÚ, ktoré súvisia s terorizmom, financovaním terorizmu, šírením zbraní hromadeného ničenia.

2. 1. 4. Rizikové faktory vo vzťahu k distribučným kanálom

Pri identifikovaní rizík spojených so spôsobom, ako klient uzatvára obchody s finančnou inštitúciou by mala zvážiť nasledovné faktory:

Klient nie je fyzicky prítomný na účely identifikácie a overenia identifikácie. Finančná inštitúcia by pre uvedený spôsob uzatvorenia obchodného vzťahu mala mať vypracovaný

proces spoľahlivého spôsobu povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, založenej na identifikácii a jej overení bez fyzickej prítomnosti.

Klient bol sprostredkovaný inou inštitúciou rovnakej finančnej skupiny, do ktorej patrí finančná inštitúcia. Finančná inštitúcia by mala zvážiť, či sa môže spoliehať na toto sprostredkovanie ako na uistenie, že klient nevystaví finančnú inštitúciu vysokému riziku legalizácie a financovania terorizmu. Finančná inštitúcia by mala preveriť, ako iná inštitúcia z rovnakej finančnej skupiny uplatňuje opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na úrovni noriem EÚ v súlade s § 21 ods. 4, 5 zákona AML.

Klient bol sprostredkovaný treťou stranou, napríklad bankou, ktorá nie je súčasťou rovnakej skupiny, a je tretia strana finančnou inštitúciou (finančná inštitúcia by mala preveriť, ako tretia strana uplatňuje opatrenia starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ako uchováva záznamy, či je nad ňou je vykonávaný dohľad z hľadiska dodržiavania predpisov s porovnateľnými povinnosťami týkajúcimi sa ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu).

Klient bol sprostredkovaný prostredníctvom viazaného sprostredkovateľa, bez priameho kontaktu finančnou inštitúciou (finančná inštitúcia by mala preveriť, že sprostredkovateľ získal dostatočné informácie na to, aby finančná inštitúcia poznala svojho klienta a zároveň poznala úroveň rizika spojeného s týmto obchodným vzťahom).

Finančná inštitúcia spolupracuje so sprostredkovateľom u ktorého existujú náznaky, že jeho úroveň dodržiavania povinností v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu je nepostačujúca.

2. 2. Hodnotenie rizík legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala komplexne posúdiť rizikové faktory legalizácie a financovania terorizmu, ktoré identifikovala a ktoré budú určovať úroveň rizika legalizácie a financovania terorizmu súvisiaceho s obchodným vzťahom, príležitostným obchodom alebo platobnou operáciou. Ako súčasť tohto hodnotenia sa môže finančná inštitúcia rozhodnúť prikladať faktorom odlišnú váhu v závislosti od ich dôležitosti.

Pri zohľadňovaní váhy jednotlivých rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala kvalifikovane zohľadniť ich pomernú dôležitosť v kontexte celého obchodného vzťahu alebo príležitostnej platobnej operácie.

Pri zohľadňovaní váhy jednotlivých rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala zabezpečiť, aby:

- a) celková váha nebola neprimerane ovplyvnená iba jedným identifikovaným faktorom,
- b) úvahy o ekonomických ukazovateľoch, súvisiacich s ekonomickým profitom a ziskom finančnej inštitúcie neovplyvnili rizikové hodnotenie finančnej inštitúcie,
- c) zohľadňovanie váhy rizikového faktora nevedlo k situácii, že bude nemožné klasifikovať akýkoľvek obchodný vzťah ako vysokorizikový,
- d) bola v prípade potreby schopná nahradiť akékoľvek automaticky generované bodové hodnotenie rizika. Opodstatnenie rozhodnutia o nahradení týchto bodových hodnotení by malo byť náležite zaznamenané.

Finančná inštitúcia by mala závažným rizikovým faktorom v hodnotiacom procese priradiť vyššiu váhu a menej závažným rizikovým faktorom priradiť nižšiu váhu.

Na základe svojho hodnotenia rizík by finančná inštitúcia mala zaradiť svoje obchodné vzťahy a príležitostné platobné operácie do kategórií podľa vyhodnotenej úrovne rizika legalizácie a financovania terorizmu.

Finančná inštitúcia by mala stanoviť najvhodnejší spôsob zaraďovania rizika do kategórií. Toto zaraďovanie bude závisieť od zložitosti a veľkosti finančnej inštitúcie, od druhov rizík legalizácie a financovania terorizmu, ktorým je vystavená. Odporúča sa, aby finančná inštitúcia použila tri rizikové kategórie:

- a) vysoké,
- b) stredné,
- c) nízke riziko.

Finančná inštitúcia môže použiť aj podrobnejšie hodnotenie v rámci viacerých kategórií, napríklad rozdeliť kategóriu stredné riziko na stredne nízke riziko, stredne vysoké riziko a pod.

Časť 3

Riadenie rizík legalizácie a financovania terorizmu, zjednodušená a zvýšená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, monitorovanie a preskúmanie rizík

Hodnotenie rizík má finančnej inštitúcii pomôcť určiť priority, na ktoré zameria svoje úsilie v oblasti riadenia rizík v rámci ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Finančná inštitúcia by opatrenia základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi mala mať na úrovni, ktorá je primeraná identifikovaným rizikám legalizácie a financovania terorizmu.

3. 1. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientom

V rozsahu ustanovenom zákonom AML môže finančná inštitúcia uplatňovať opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom, ak vyhodnotila riziko legalizácie a financovania terorizmu spojené s obchodným vzťahom ako nízke. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi nie je výnimkou zo žiadnych opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Finančná inštitúcia môže nastaviť rozsah, načasovanie alebo typ niektorého alebo všetkých opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi tak, aby boli vždy primerané nízkemu riziku, ktoré identifikovala.

Opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré môže finančná inštitúcia uplatňovať sú:

3.1.1. nastavenie načasovania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad ak požadovaný obchod, platobná operácia má vlastnosti, ktoré obmedzujú ich použitie na účely legalizácie a financovania terorizmu, napríklad:

1. overením totožnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod počas založenia obchodného vzťahu

2. overením totožnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod, keď platobná operácia presiahne vymedzený limit alebo, keď uplynie primeraná lehota.

Finančná inštitúcia musí zabezpečiť, aby:

- a) výsledkom podľa bodu č. 1, 2 nebola výnimka zo starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, to znamená, že musí zabezpečiť, aby bola totožnosť klienta alebo konečného užívateľa výhod skutočne overená podľa dokladu totožnosti,
- b) limit alebo lehota boli stanovené na primerane nízkej úrovni (aj keď so zreteľom na financovanie terorizmu by si finančná inštitúcia mala všimnúť, že samotný nízky limit nemusí stačiť na obmedzenie rizika),
- c) mala zavedený systém na zistenie toho, kedy sa dosiahne limit alebo lehota v zmysle bodu č. 2,
- d) neodkladala starostlivosť vo vzťahu ku klientovi ani neodkladala získanie informácií o klientovi, ktoré potrebuje pre vykonanie starostlivosti.

3.1.2. nastavenie množstva informácií potrebného na účely identifikácie, overenia alebo monitorovania, napríklad:

1. overením totožnosti na základe informácií získaných len z jedného spoľahlivého, dôveryhodného a nezávislého dokumentu alebo
2. plánovaním povahy a účelu obchodného vzťahu.

3.1.3. nastavenie kvality alebo zdroja informácií získaného na účely identifikácie, overenia alebo monitorovania, napríklad:

1. akceptovanie informácií získaných od klienta, a nie z nezávislého zdroja, pri overovaní totožnosti konečného užívateľa výhod alebo
2. ak je riziko spojené so všetkými aspektmi vzťahu nízke, spoliehanie sa, že zdroj finančných prostriedkov spĺňa požiadavky povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (napríklad, ak finančnými prostriedkami sú platby štátnych dávok).

3.1.4. nastavenie frekvencie aktualizácie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a preskúmania obchodného vzťahu (napríklad ich vykonávanie iba v prípade výskytu spúšťacích udalostí, keď klient chce získať nový druh obchodu alebo pri dosiahnutí stanoveného limitu). V prípade prekročenia zákonom stanoveného limitu je finančná inštitúcia povinná vykonať základnú starostlivosť

3.1.5. nastavenie frekvencie a intenzity monitorovania platobných operácií, (napríklad monitorovanie iba tých platobných operácií, ktoré prekračujú určitý limit). Ak finančná inštitúcia uplatní tento prístup, musí zabezpečiť, aby bol limit stanovený na zákonom stanovenej hranici úrovni a aby mali zavedené systémy na identifikáciu prepojených platobných operácií, ktoré by spolu mohli presahovať uvedený limit.

Finančná inštitúcia by mala zabezpečiť, že informácie získané pri uplatnení opatrení zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, sú postačujúce pre odôvodnenie nízkeho rizika. Musia byť zároveň postačujúce na to, aby jej poskytli dostatok informácií o povahe obchodného vzťahu na účel identifikovania všetkých nezvyčajných alebo podozrivých platobných operácií. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi nezbavuje finančnú inštitúciu od povinnosti ohlasovania NOO FSJ.

3. 2. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu ku klientom

Finančná inštitúcia musí v rizikovejších situáciách uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi s cieľom primerane riadiť a zmierňovať zvýšené riziká. Opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi nemôžu byť nahradené bežnými opatreniami základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ale musia sa uplatňovať popri nich.

V súlade s ustanovením § 12 zákona AML je finančná inštitúcia povinná vykonať zvýšenú starostlivosť, ak na základe posúdenia rizík podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona AML predstavuje niektorý z klientov, niektorý z druhov obchodu alebo niektorý konkrétny obchod vyššie riziko legalizácie alebo financovania terorizmu. Zvýšenú starostlivosť vykoná finančná inštitúcia vo vzťahu ku klientovi **vždy**:

- 3.2.1.** pri obchode, obchodnom vzťahu s politicky exponovanou osobou,
- 3.2.2.** osobou pri cezhraničnom korešpondenčnom vzťahu banky a finančnej inštitúcie s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu,
- 3.2.3.** s osobou usadenou v krajine, ktorú Európska komisia určila za vysokorizikóvu.

3. 2. 1. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu k politicky exponovaným osobám

Ak finančná inštitúcia zistila, že klient alebo konečný užívateľ výhod je politicky exponovanou osobou, **musí vždy**:

- a) prijať primerané opatrenia na zistenie zdroja majetku a pôvodu finančných prostriedkov, aby sa uistila, že nepracuje s výnosmi z trestnej činnosti. Opatrenia, ktoré by mala prijať na zistenie zdroja majetku a pôvodu finančných prostriedkov politicky exponovanej osoby, budú závisieť od stupňa,
- b) rizika spojeného s obchodným vzťahom. Finančná inštitúcia by mala overovať zdroj majetku a pôvod finančných prostriedkov na základe spoľahlivých a nezávislých údajov, dokumentov a informácií.
- c) získať súhlas od štatutárneho orgánu alebo určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona AML na založenie obchodného vzťahu alebo na jeho pokračovanie s politicky exponovanou osobou. Vhodná riadiaca úroveň na účel schvaľovania podpisom alebo iným vhodným spôsobom by mala byť určená podľa úrovne zvýšeného rizika spojeného s obchodným vzťahom a vyšší manažér schvaľujúci obchodný vzťah s politicky exponovanou osobou by mal mať dostatočnú riadiacu úroveň a prehľad, aby mohol prijímať kvalifikované rozhodnutia o otázkach, ktoré majú priamy vplyv na rizikový profil celej finančnej inštitúcie. Pri zvažovaní súhlasu so vzťahom s politicky exponovanou osobou by ma štatutárny orgán alebo určená osoba svoje rozhodnutie urobiť až po posúdení úrovne rizika legalizácie a financovania terorizmu, ktorému by bola finančná inštitúcia vystavená, ak by založila daný obchodný vzťah. Finančná inštitúcia by zároveň mala zväžiť ako dokáže účinne riadiť a zmierňovať uvedené riziko.
- d) uplatniť podrobnejšie priebežné monitorovanie platobných operácií ako aj rizika spojeného s obchodným vzťahom. Finančná inštitúcia by mala identifikovať nezvyčajné platobné operácie a pravidelne preskúmať informácie, ktoré má k dispozícii, aby sa zabezpečilo, že všetky nové informácie, ktoré môžu mať vplyv na hodnotenie rizík, budú identifikované včas. Frekvencia priebežného monitorovania by sa mala určiť podľa úrovne rizika spojeného so vzťahom.

Finančná inštitúcia musí uplatniť všetky uvedené opatrenia na politicky exponované osoby, ich rodinných príslušníkov a na osoby, ktoré sú známe ako osoby im blízke. Mala by

nastaviť rozsah týchto opatrení na základe citlivého hodnotenia a posúdenia rizík. Opatrenia by mala finančná inštitúcia uplatňovať po dobu najmenej 12 mesiacov od skočenia výkonu významnej verejnej funkcie, ktorú politicky exponovaná osoba vykonávala. Najneskôr však dovtedy, až finančná inštitúcia nevytlúči riziko, špecifické pre politicky exponované osoby.

3. 2. 2. Zvýšená starostlivosť v súvislosti s korešpondenčnými vzťahmi

Finančná inštitúcia musí prijať osobitné opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak majú cezhraničný korešpondenčný vzťah s respondentom, ktorý má sídlo v tretej krajine.

Finančná inštitúcia musí zabezpečiť:

- a) zhromaždenie informácií o partnerskej inštitúcii na účel zistenia charakteru jej podnikania a zistenia jej povesti a účinnosti dohľadu z verejne dostupných informácií,
- b) vyhodnotenie kontrolných mechanizmov partnerskej inštitúcie v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu,
- c) získanie súhlasu štatutárneho orgánu alebo určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona AML pred uzatvorením nového korešpondenčného vzťahu,
- d) zistenie oprávnení partnerskej inštitúcie na výkon jej činností,
- e) pri platbách prostredníctvom účtu zistenie, či partnerská inštitúcia overila identifikáciu klienta a vykonala základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, ktorý má priamy prístup k účtu partnerskej inštitúcie, a či partnerská inštitúcia je schopná poskytnúť na základe žiadosti príslušné údaje v rozsahu základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

3. 2. 3. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu k vysokorizikovým tretím krajinám a vysokorizikovým situáciám

Vysokorizikové tretie krajiny:

Finančná inštitúcia by v súvislosti s klientmi, ktorí sú usadení alebo majú sídlo vo vysokorizikovej tretej krajine, ktorú identifikovala Komisia v Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2016/1675, ktorým sa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 dopĺňa o zoznam vysokorizikových tretích krajín so strategickými nedostatkami, a vo všetkých ostatných vysokorizikových situáciách mala prijať rozhodnutie, ktoré opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi sú vhodné pre všetky vysokorizikové situácie.

Finančná inštitúcia nemusí uplatňovať vo všetkých prípadoch všetky opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré sú uvedené nižšie. Napríklad v niektorých vysokorizikových situáciách sa môže zamerať sa na zvýšené priebežné monitorovanie obchodného vzťahu. Povinná osoba je povinná pri kontrole preukázať, že rozsah starostlivosti, ktorú vykonala vo vzťahu ku klientovi, je primeraný v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

Zložité a nezvyčajne veľké platobné operácie:

Finančná inštitúcia by mala zaviesť primerané postupy na zisťovanie nezvyčajných platobných operácií alebo štruktúr platobných operácií. Ak zistí platobné operácie, ktoré sú nezvyčajné, pretože:

- a) sú väčšie, než by finančná inštitúcia bežne očakávala na základe svojich poznatkov o klientovi, obchodnom vzťahu či kategórii, do ktorej klient patrí,

- b) majú nezvyčajnú alebo neočakávanú štruktúru v porovnaní s bežnou činnosťou klienta alebo štruktúrou platobných operácií spojených s podobnými klientmi, obchodmi, alebo
- c) sú veľmi zložité v porovnaní s inými podobnými platobnými operáciami spojenými s podobnými typmi klientov, obchodmi a finančná inštitúcia si nie je vedomá ekonomického opodstatnenia ani zákonného dôvodu alebo má pochybnosti o pravdivosti informácií, ktoré jej boli poskytnuté, finančná inštitúcia musí uplatniť opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi by mali byť dostatočné na to, aby pomohli finančnej inštitúcii určiť, či tieto platobné operácie vyvolávajú podozrenie z legalizácie. Opatrenia musia obsahovať aspoň:

- a) prijatie odôvodnených a primeraných postupov na pochopenie súvislostí a účelu týchto platobných operácií, napríklad zistením zdroja a miesta určenia finančných prostriedkov alebo zistením podrobnejších informácií o činnosti klienta s cieľom zistiť pravdepodobnosť, či by klient vykonával takéto platobné operácie a
- b) monitorovanie obchodného vzťahu a následných platobných operácií častejšie a s väčšou pozornosťou venovanou detailom. Finančná inštitúcia sa môže rozhodnúť monitorovať jednotlivé platobné operácie, ak je to primerané riziku, ktoré identifikovala.

Opatrenia zvýšenej starostlivosti by mali zahŕňať najmä tieto činnosti:

- a) zvýšenie množstva informácií získaných na účely povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad:
 - 1. vykonanie identifikácie klienta prostredníctvom ďalších dokumentov, získanie informácie o vlastníckej štruktúre klienta alebo o štruktúre kontroly nad klientom, získanie informácie o rodinných príslušníkoch a blízkych obchodných partneroch klienta, získanie informácie o bývalých a súčasných podnikateľských aktivitách klienta alebo konečného užívateľa výhod,
 - 2. zistenie podrobnejších informácií o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu s klientom, napríklad zistenie informácie o počte, veľkosti, frekvencii platobných operácií, ktoré pravdepodobne budú realizované na platobnom účte, zistenie informácie o povahe podnikateľskej činnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod, aby finančná inštitúcia mohla lepšie pochopiť povahu obchodného vzťahu.
- b) zvýšenie kvality informácií získaných na účely starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad:
 - 1. vyžiadanie, aby prvá platba bola vykonaná prostredníctvom účtu vedeného na meno klienta, ak klient predložil doklad preukazujúci existenciu takého účtu,
 - 2. zistenie, či majetok a finančné prostriedky klienta, použité v obchodnom vzťahu nepochádzajú z trestnej činnosti a či zdroj majetku a zdroj finančných prostriedkov zodpovedajú poznatkom finančnej inštitúcie o klientovi a povahe obchodného vzťahu.
- c) zvýšenie frekvencie preskúmaní s cieľom presvedčiť sa, že finančná inštitúcia je aj naďalej schopná riadiť riziko spojené s obchodným vzťahom, napríklad:
 - 1. zvýšenie frekvencie, prípadne preskúmania obchodného vzťahu s klientom na pravidelnom základe za účelom uistenia sa, či sa rizikový profil klienta zmenil a či je riziko pre finančnú inštitúciu naďalej prijateľné,
 - 2. vykonanie častejšieho a detailnejšieho monitorovania platobných operácií, aby sa identifikovali všetky neočakávané platobné operácie, ktoré by mohli vyvolať podozrenie z legalizácie a financovania terorizmu. Môže zahŕňať aj zistenie miesta určenia finančných prostriedkov alebo zistenie dôvodu vykonávania platobných operácií,

3. získanie súhlasu štatutárneho orgánu, prípadne člena vrcholového manažmentu alebo určenej osoby na založenie obchodného vzťahu alebo na jeho ďalšie pokračovanie s cieľom zaistiť, že vrcholový manažment si je vedomý rizík, ktorému môže byť finančná inštitúcia vystavená.

Iné aspekty k uplatňovaniu zvýšenej starostlivosti

Finančná inštitúcia by nemala zakladať obchodný vzťah, ak nemôže dodržať svoje požiadavky starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak nie je presvedčená, že účel a povaha obchodného vzťahu je legitímna, ak si nie je istá, že môže účinne riadiť a zmierňovať riziko, že sama by mohla byť využitá na účely legalizácie a financovania terorizmu. Ak už takýto obchodný vzťah existuje, finančná inštitúcia je povinná ukončiť ho alebo pozastaviť platobné operácie klienta dovtedy, kým bude možné obchodný vzťah ukončiť.

Finančná inštitúcia by mala zohľadniť, že uplatňovaním prístupu založeného na hodnotení rizík sa od nej nevyžaduje, aby odmietla alebo ukončila obchodné vzťahy s celými kategóriami klientov, ktorí sa spájajú s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu, pretože riziko spojené s obchodnými vzťahmi sa bude odlišovať a to aj v rámci jednej rizikovej kategórie.

Ak má finančná inštitúcia relevantné dôvody sa domnievať, že v danom obchodnom vzťahu nastáva situácia, keď ide o pokus o legalizáciu a financovanie terorizmu, musí túto skutočnosť ohlásiť FSJ.

3. 3. Monitorovanie a preskúvanie rizík

Finančná inštitúcia by mala podrobovať preskúmaniu svoje hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu spojené s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými platobnými operáciami, ako aj faktory s nimi súvisiace, s cieľom zabezpečiť, aby hodnotenie rizika legalizácie a financovania terorizmu bolo vždy aktuálne.

Finančná inštitúcia by takisto mala zabezpečiť, aby mala zavedené systémy (vrátane určenia dátumu pre nasledujúce hodnotenie rizík) a kontroly na identifikovanie vznikajúcich nových rizík legalizácie a financovania terorizmu. Mala by vedieť včas posúdiť tieto riziká a zaradiť ich do svojho hodnotenia rizík. Každá aktualizácia hodnotenia rizík a úprava opatrení starostlivosti vo vzťahu ku klientovi by mala byť primeraná identifikovanému riziku legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala zaviesť systémy a kontroly na monitorovanie a preskúvanie rizík, a to:

- a) procesy zabezpečujúce, že informácie o interných rizikách sa pravidelne preskúmajú s cieľom určiť trendy v súvislosti s jednotlivými obchodnými vzťahmi, ako aj činnosťou finančnej inštitúcie,
- b) procesy zabezpečujúce pravidelné preskúvanie informačných zdrojov (napríklad správu z národného hodnotenia rizík, správu z nadnárodného hodnotenia rizík na úrovni EÚ, správu z finančnej spravodajskej jednotky, iných regulačných orgánov na národnej úrovni, vlastných poznatkov a analýz apod.).
- c) procesy zabezpečujúce dôkladné zaznamenávanie problémov, ktoré môžu mať vplyv na hodnotenie rizík, (napríklad interné správy o podozrivých platobných operáciách, prípadné predchádzajúce zlyhania zamestnancov v dodržiavaní predpisov a informácie od zamestnancov v kontakte s klientom).

Finančná inštitúcia by mala zaznamenávať svoje hodnotenia rizík obchodných vzťahov, ako aj všetky zmeny vykonané v hodnoteniach rizík v rámci svojich preskúmaní a monitorovania s cieľom zabezpečiť, aby bola schopná príslušným orgánom preukázať, že jej hodnotenia rizík a súvisiace prijaté opatrenia na riadenie a zmierňovanie rizík sú primerané.

Časť 4

Usmernenie o rizikových faktoroch pre retailové bankovníctvo

Na účel tohto usmernenia retailové bankovníctvo znamená poskytovanie bankových služieb fyzickým osobám a malým a stredným podnikom. Medzi obchody retailového bankovníctva patria bežné účty, hypotéky, sporiace účty, spotrebiteľské a termínované úvery a úverové linky.

Z dôvodu povahy ponúkaných obchodov, pomernej jednoduchosti prístupu k obchodom a často veľkému objemu platobných operácií, neobmedzeného limitu na platobné operácie a obchodných vzťahov je retailové bankovníctvo z hľadiska legalizácie a financovania terorizmu zraniteľné.

Finančná inštitúcia by mala zvážiť nasledujúce rizikové faktory a opatrenia spolu s tými, ktoré sú uvedené vyššie.

4.1. Rizikové faktory vo vzťahu k obchodu a k platobným operáciám:

- a) obchod umožňuje platby od tretích strán, ktoré nie sú spojené s obchodom, ani ihneď identifikované v prípadoch, v ktorých by sa takéto platby neočakávali, napríklad v prípade hypoték alebo úverov,
- b) v rámci obchodu nie sú stanovené limity pre hotovostné, bezhotovostné platobné operácie, vrátane cezhraničných obchodov,
- c) nové obchody a nové obchodné modely, vrátane nových spôsobov ich poskytovania a používanie nových alebo rozvíjajúcich sa technológií v prípade nových aj existujúcich obchodov,
- d) nezvyčajne vysoký objem alebo vysoká hodnota platobných operácií.

4.2. Rizikové faktory vo vzťahu ku klientovi:

- a) klient intenzívne využíva hotovosť,
- b) klient je spojený s vysokými úrovňami rizika legalizácie (napríklad príkazcovia peňazí a podniky v oblasti hazardných hier),
- c) klient je spojený s vysokým rizikom korupcie (napríklad pôsobiaci v ťažobných odvetviach alebo obchode so zbraňami),
- d) klient je nezisková organizácia, ktorá podporuje jurisdikcie spojené so zvýšeným rizikom financovania terorizmu,
- e) klient je novovzniknutá právnická osoba / podnikateľ bez primeraného podnikateľského profilu,
- f) konečného užívateľa výhod klienta nie je možné jasne identifikovať, napríklad z dôvodu, že vlastnícka štruktúra klienta je neprimerane zložitá alebo nejasná, alebo preto, že klient vydáva akcie na doručiteľa,
- g) klient sa snaží minimalizovať poskytnutie informácie v rámci starostlivosti,
- h) dôkazy o totožnosti klienta majú neštandardnú formu bez zjavnej príčiny,

- i) správanie klienta alebo objem jeho platobných operácií nie je v súlade s očakávaniami a informáciami, ktoré klient poskytol pri otvorení účtu,
- j) správanie klienta je nezvyčajné (napríklad neočakávané a bez primeraného vysvetlenia zrýchli dohodnutý harmonogram splácania úveru prostredníctvom jednorazovej platby, alebo predčasného ukončenia, vkladá alebo požaduje vyplatenie bankoviek s vysokou hodnotou bez zjavnej príčiny, zvyšuje aktivitu po období nečinnosti alebo vykonáva platobné operácie bez ekonomického opodstatnenia).

4.3. Rizikové faktory z hľadiska krajiny a z geografického hľadiska:

- a) finančné prostriedky klienta pochádzajú z osobných alebo obchodných väzieb na jurisdikcie spojené s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu,
- b) príjemca sa nachádza v jurisdikcii spojenej s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu. Finančná inštitúcia by mala venovať osobitnú pozornosť jurisdikciám, o ktorých je známe, že poskytujú finančné prostriedky alebo podporu teroristickým činnostiam, alebo o ktorých je známe, že v nich pôsobia skupiny páchajúce teroristické činy, a jurisdikciám ktoré podliehajú finančným sankciám, embargám alebo opatreniam, súvisiacim s terorizmom, financovaním terorizmu alebo šírením zbraní hromadného ničenia.

4.4. Rizikové faktory z hľadiska distribučného kanála:

- a) finančná inštitúcia sa spolieha na opatrenia starostlivosti vo vzťahu ku klientovi od tretej strany v situáciách, keď banka nemá dlhodobý vzťah s treťou stranou,
- b) nové distribučné kanály, ktoré ešte neboli dostatočne odskúšané v praxi.

Časť 5

Usmernenia o rizikových faktoroch pre finančné inštitúcie poskytujúce služby privátneho bankovníctva

Privátne bankovníctvo možno charakterizovať ako poskytovanie nadštandardných bankových a finančných služieb fyzickým osobám (klientom) s vysokou hodnotou ich majetku. Klientom privátneho bankovníctva sú poskytované služby spravidla prostredníctvom vzťahových manažérov alebo tzv. privátnych bankárov, ktorí im obchody prispôbujú na základe individuálnych požiadaviek. Služby pokrývajú oblasť bankovníctva (platobné účty, kreditné karty, úvery a pod.), investičné poradenstvo, správu investícií, ale aj rodinné poradenstvo, daňové a majetkové plánovanie investícií.

Mnohé z vlastností služieb privátneho bankovníctva ako napríklad solventný a vplyvný základný profil klientov, platobné operácie s vysokým objemom, zložité a štruktúrované obchody, vrátane investičných obchodov prispôbených podľa požiadaviek klientov, očakávanie zvýšenej dôvery a diskretnosti zo strany klientov a pod predstavujú vyššie predpoklady pre legalizáciu v porovnaní s rizikami v retailovom bankovníctve.

Služby privátneho bankovníctva môžu byť zraniteľnejšie aj pre prípadné využitie služieb zo strany klientov, ktorí chcú zakryť, prípadne poskytnúť minimum informácií o pôvode svojich finančných prostriedkov.

Aplikácia dodržiavania všeobecných opatrení zameraných proti legalizácii pri preto nemusí byť vo finančnej inštitúcii, poskytujúcej privátne bankovníctvo, dostatočne vhodná a postačujúca. Preto je nevyhnutné, aby finančná inštitúcia prehodnotila prístup ku klientom privátneho bankovníctva a prijala primerané špecifické opatrenia proti legalizácii. Špecifické

opatrenia majú byť zamerané na zníženie zraniteľnosti celej finančnej inštitúcie a poskytovaného obchodu privátneho bankovníctva.

Finančná inštitúcia by mala zvážiť nasledujúce rizikové faktory a opatrenia vo vzťahu k privátnemu bankovníctvu:

5. 1. Rizikové faktory z hľadiska klienta:

- a) klienti s príjmami alebo majetkom z vysokorizikových sektorov, ako sú výroba a obchodovanie so zbraňami, odvetvia ťažobného, stavebného priemyslu, sektor hazardných hier, kasína,
- b) klienti, ktorí očakávajú alebo vyžadujú nezvyčajne vysoký stupeň diskretnosti a dôvernosti,
- c) klienti, ktorí sa v oblasti vynakladania finančných prostriedkov alebo platobných operácií správajú tak, že je zložité stanoviť očakávané spôsoby ich správania,
- d) veľmi bohatí, spoločensky a ekonomicky vplyvní klienti, vrátane klientov s vysokým verejným profilom,
- e) klienti, ktorí nie sú rezidentmi, a klienti v kategórii politicky exponované osoby,
- f) klienti, o ktorých sa vyskytli dôveryhodné informácie o ich nezákonnej činnosti.

5. 2. Rizikové faktory z hľadiska obchodu a platobnej operácie:

- a) veľké sumy hotovosti požadované klientmi privátneho bankovníctva,
- b) platobné operácie s veľmi vysokou hodnotou,
- c) podnikanie prebiehajúce cez viacero krajín, najmä ak zahŕňa viac poskytovateľov finančných služieb,
- d) cezhraničné finančné nástroje, v rámci ktorých je majetok uložený alebo spravovaný v inej finančnej inštitúcii, buď v rovnakej finančnej skupine, alebo mimo skupiny, najmä ak má druhá finančná inštitúcia sídlo v jurisdikcii spojenej s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu,
- e) finančné nástroje so zapojením jurisdikcií spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

5. 3. Rizikové faktory z hľadiska krajiny, geografické faktory:

- a) klient vykonáva podnikateľskú činnosť v krajinách, ktoré majú prísnu kultúru a systém bankového tajomstva, alebo ktoré nedodržiavajú medzinárodné štandardy transparentnosti v daňovej oblasti,
- b) klient žije, alebo jeho finančné prostriedky pochádzajú z činnosti v jurisdikcii spojenej s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu.

V prípade vysokorizikových situácií pri poskytovaní služieb privátneho bankovníctva je žiaduce použiť nasledovné opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom využívajúcim služby privátneho bankovníctva:

- a) získanie a overenie viac informácií o klientoch ako v situáciách so štandardným rizikom a preskúmanie a aktualizácia týchto informácií na pravidelnom základe, a to aj vtedy, ak to vyvolajú významné zmeny v profile klienta. Finančná inštitúcia by mala vykonávať preskúmania na základe citlivého hodnotenia rizík, preskúmať rizikovejších klientov aspoň ročne, ak si to riziko vyžaduje aj častejšie,
- b) zistenie zdroja majetku a finančných prostriedkov, ak je riziko vyššie a / alebo ak má finančná inštitúcia pochybnosti o legitímnom pôvode finančných prostriedkov. Zdroj finančného majetku alebo majetku môže byť overený napríklad prostredníctvom: originálu

- alebo úradne overenou kópiou zmluvy o predaji spoločnosti alebo investícií, písomného potvrdenia o dedičstve, podpísaného notárom, originálom, prípadne úradne overenou kópiou poslednej vôle alebo závetu klienta,
- c) vykonávanie zvýšenej starostlivosti a vyššej úrovne kontroly vo vzťahu ku klientovi, v porovnaní s poskytovaním povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi pri poskytovaní bežných finančných služieb,
 - d) požiadanie vrcholového manažmentu o súhlas k obchodnému vzťahu s novými a existujúcimi klientmi na základe citlivého hodnotenia rizík,
 - e) priebežné monitorovanie platobných operácií. V prípade potreby vrátane preskúmania každej platobnej operácie pri jej vzniku, s cieľom zistiť nezvyčajnú alebo podozrivú činnosť. Monitorovacie opatrenia môžu zahŕňať napríklad používanie limitov na platobné operácie a vhodný proces preskúmania, ktorým sa nezvyčajné správanie ihneď preskúma vzťahovým manažérom klienta,
 - f) zabezpečenie postupu, aby peniaze v hotovosti (vklad, výber) boli spracované len pri bankovej priehradke, resp. pokladni banky, a nikdy nie prostredníctvom vzťahového manažéra klienta mimo priestorov banky,
 - g) monitorovanie verejných správ alebo iných zdrojov informácií pre účel vyhľadania informácií, týkajúcich sa klientov privátneho bankovníctva alebo ich známych spolupracovníkov, spoločností, s ktorými sú prepojení, alebo tretích strán, ktoré sú príjemcami platieb vykonávaných klientom privátneho bankovníctva.

PRÍLOHA č. 2**Formy a metódy legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a indikátory pre rozpoznanie neobvyklosti**

Zisťovanie a posudzovanie NOO, ich analýza, spracovanie a následné hlásenie FSJ, je cieľavedomý a systematický proces, ktorý za súčasného uplatnenia princípu KYC predpokladá kvalifikované rozpoznanie znakov neobvyklosti na základe informácií, ktoré má určený pracovník finančnej inštitúcie v čase posudzovania obchodu alebo platobnej operácie, či iného úkonu k dispozícii, alebo takých, ktoré vie získať v čase, ktorý neohrozí ohlásenie NOO v zákonom stanovenej lehote.

Pri posudzovaní obchodu alebo obchodného vzťahu a platobnej operácii je potrebné zohľadňovať najmä:

1. Informácie o klientoch a okolnostiach uzavretia obchodného vzťahu, resp. okolnostiach vykonaného obchodu od klientskych pracovníkov finančnej inštitúcie v tzv. prvej línii,
2. Interné hlásenia NOO a záznamy o nich,
3. Informácie získané v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu,
4. Informácie získané v rámci spätného posudzovania obchodov klienta,
5. Zostavy a výstupy z interného informačného systému finančnej inštitúcie, ktorý by mal obsahovať analytický nástroj na automatické vyhodnocovanie a identifikáciu indikátorov poukazujúcich na možnú NOO, ktorý musí byť zosúladený s programom. Finančná inštitúcia v súčasnosti, keď sa kladie dôraz na elektronické bankovníctvo, pri množstve platobných operácií realizovaných denne prakticky počas celých 24 hodín a 7 dní v týždni, nemôže pri identifikácii a posudzovaní NOO vychádzať iba z informácií poskytnutých klientskymi pracovníkmi,
6. Informácie z registrov finančnej inštitúcie budovaných v zmysle ZOB,
7. Informácie získané od inej povinnej osoby,
8. Informácie z komerčných databáz,
9. Informácie z otvorených zdrojov,
10. Informácie vyplývajúce z dožiadaní a príkazov oprávnených osôb, najmä Policajného zboru, prokuratúry, súdov, exekútorov a pod.,
11. Informácie od FSJ, najmä spätná väzba o účinnosti prijatých hlásení NOO a ich spôsobe vybavenia, varovania a informácie o indikátoroch a nových formách NOO zverejňovaných alebo cielene adresovaných od FSJ,
12. Analýzy a výsledky preverovania pracovníkov AML skupiny.

Pri analýze a posudzovaní obchodov a platobných operácií s cieľom zistenia, či nejde o NOO, treba tieto posúdiť vždy najmä z hľadiska:

1. Osoby realizujúcej alebo žiadajúcej o vykonanie obchodu, platobnej operácie, alebo kúpy produktu alebo služby,
2. Právnickej osoby, ktorú takáto osoba, v prípade, že nekoná vo vlastnom mene, vlastní, reprezentuje, koná za ňu, alebo ju akýmkoľvek iným spôsobom zastupuje,
3. Obchodu, platobnej operácie a požiadaviek klienta,
4. Ďalších v tom čase dostupných a známych vzťahov, okolností a informácií získaných nielen činnosťou finančnej inštitúcie a jej pracovníkov, ale aj činnosťou napr. oprávnených orgánov,
5. Rozhodnutia o prípadnom zdržaní NOO.

Pracovníci skupiny AML a pracovníci prvého kontaktu s klientom by mali pri zisťovaní a posudzovaní NOO dbať najmä na posúdenie:

1. Osoby klienta (fyzická osoba), pričom sa treba zamerať najmä na jeho:

- Sociálny status,
- Vek (rizikovými faktormi sú najmä nízky alebo vysoký vek),
- Štátnu príslušnosť (v prípade cudzinca zisťovať dôvody realizovania obchodov na území SR, štátna príslušnosť ku krajine podporujúcej terorizmus a pod.),
- PEP (politicky exponovaná osoba),
- Riziko z hľadiska korupcie (osoby s rozhodovacími právomocami, predstavitelia verejnej moci),
- Kriminálne aktivity - z komerčných databáz a otvorených zdrojov zistiť, či nejde o osobu trestne stíhanú alebo odsúdenú za spáchanie trestného činu, osobu podozrivú zo spáchania trestného činu, osobu podozrivú z príslušnosti k zločineckej alebo teroristickej skupine, cenným zdrojom takýchto informácií sú okrem komerčných databáz a otvorených zdrojov aj žiadosti a príkazy Policajného zboru, prokuratúry a súdov. Využívanie komerčných databáz je odporúčané s ohľadom na predmet a rozsah činnosti finančnej inštitúcie a uplatňovanie starostlivosti o klienta,
- Závazky voči tretím stranám (úverový register, daňové povinnosti, záväzky voči sociálnej poisťovni),
- Pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.),
- Spätná väzba a informácie od FSJ,
- Vonkajšie znaky poukazujúce na príslušnosť k extrémistickým skupinám a hnutiam,
- Doklady (bezdomovec, osoba zbavená svojprávnosti, podozrenie na pozmenené alebo falšované doklady, stratené doklady),
- Prítomnosť tretích osôb vstupujúcich do vzťahu klient-finančná inštitúcia, alebo ak je zrejmé, že ich prítomnosť súvisí s konaním klienta (tretia osoba sa odmieta identifikovať, prípadne poskytnúť bližšie relevantné informácie),
- Komunikáciu, požiadavky a správanie, vedomosti o obchode, podnikaní a pod.

2. Právnickej osoby, pri ktorej treba analyzovať najmä:

- Predmet podnikania vo vzťahu k posudzovanému obchodu, ale aj z hľadiska vytvorenia rizikového profilu klienta,
- Zisťovanie, či nejde o povinnú osobu,
- Formu a štatút právnickej osoby (ďalej len „PO“),
- Dátum a miesto registrácie z hľadiska zvýšenej miery rizika (schránkové spoločnosti, rizikové oblasti a pod., novozaložené spoločnosti s neprimerane vysokým obratom),
- Spoločníkov, štatutárnych zástupcov, osoby splnomocnené konať, konečný užívateľ výhod – rovnako ako každú právnickú alebo fyzickú osobu samostatne,
- Bývalých spoločníkov a štatutárnych zástupcov (častá zmena štatutárneho orgánu právnickej osoby),
- Doterajší priebeh podnikania,
- Časté zmeny sídla a obchodného mena spoločnosti,
- Dostupné informácie z otvorených zdrojov (off shore databázy a pod.),
- Nesplatené záväzky voči obchodným partnerom a štátu (nedoplatky na dani),
- Informácie z úverových a iných dostupných registrov,

- Obchodných partnerov,
- Zneužitie a riziko zneužitia na kriminálnu činnosť,
- Pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.).

3. Obchodu, jeho formy, spôsobu realizácie a hodnotu, pri ktorom je potrebné sa zamerať najmä na:

Právnické a fyzické osoby realizujúce obchod

- Reálnosť obchodu a jeho účel (reťazové platobné operácie bez zrejmeého ekonomického a zákonného účelu),
- Rizikovosť obchodu (hotovosť predstavuje zvýšenú mieru rizika, platobné operácie spojené s daňovým rajom),
- Hodnotu a objem obchodu (objem/ hodnota obchodu je v zjavnom nepomere k predchádzajúcemu režimu klienta na jeho účte),
- Predmet obchodu (platobné operácie spojené s rizikovou komoditou),
- Krytie obchodu,
- Spôsob a formu platby,
- Doklady predložené klientom,
- Požiadavky klienta,
- Obchodných partnerov (viacero spoločností s podozrením na karusel – reťazové platobné operácie)
- Informácie o podobných obchodoch z otvorených zdrojov,
- Vyjadrenie sa k obchodu od kompetentných a odborných útvarov finančnej inštitúcie
- Skúsenosti iných povinných osôb s daným typom obchodov.

Formy a metódy NOO si každá finančná inštitúcia stanoví podľa vlastných kritérií; zohľadňujú najmä rozsah a druh činností a služieb, ktoré poskytuje, a obchodov, ktoré predáva, klientely, počtu pobočiek a miesta ich pôsobenia, doterajších skúseností, aj v rámci skupiny, ktorej je členom.

Indikátory neobvyklosti

Vo vzťahu k osobe:

- Osoba, u ktorej existuje predpoklad, že nekoná vo vlastnom mene a môže byť riadená inou osobou, tzv. biely kôň, a osoby, u ktorých je riziko legalizácie a financovania terorizmu vyššie ako u bežnej populácie. Takéto osoby je možné rozpoznať najmä na základe nasledovných vonkajších charakteristík a znakov:
- Zanedbaný vzhľad, zlá sociálna situácia,
- Vplyv návykových látok,
- Neznalosť obchodu, činnosti podnikania,
- Neobvyklé a štandardom vybočujúce správanie,
- Osoba (bezdomovec), prihlásený k trvalému pobytu iba na miestnom úrade, v dokladoch chýba ulica, prípadne je táto skutočnosť známa pracovníkovi finančnej inštitúcie
- Osoba, ktorá figuruje ako majiteľ viacerých obchodných spoločností, ktoré boli od určitého času na túto osobu postupne prevádzané,
- Osoba, ktorá je síce vlastníkom, konateľom spoločnosti, avšak nemá dispozičné právo k účtom, prípadne nikdy nekoná samostatne,
- Prítomnosť tretích osôb, ktoré riadia alebo kontrolujú konanie takejto osoby,

- Osoba používajúca stratené, falšované alebo pozmenené doklady,
- Osoba zámerne uvádzajúca nepravdivé údaje, najmä o zamestnaní, mieste pobytu, svojich aktivitách a pod. taktiež osoba nereagujúca na výzvy finančnej inštitúcie,
- Osoba po ktorej je vyhlásené pátranie,
- Osoba podozrivá z páchania trestnej činnosti,
- Osoba, o ktorej je známe, že je členom zločineckej skupiny alebo existuje podozrenie k príslušnosti k takejto skupine,
- Osoby, ktoré sú v písomných dožiadaniach spravodajských služieb,
- Osoba nachádzajúca sa na zoznamoch sankcionovaných osôb,
- Osoba nachádzajúca sa na zoznamoch teroristov, prípadne sympatizujúca s terorizmom,
- Osoba prejavujúca vzhľadom, správaním a vyjadrovaním sympatie k extrémizmu,
- Cudzinec bez zjavného vzťahu k SR,
- Cudzinec z oblastí známych ako rizikové vo vzťahu k podpore medzinárodného terorizmu,
- Osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony,
- Deti, osoby mladistvé, blízke veku mladistvého a taktiež osoby vysokého veku,
- Osoby so zvýšeným rizikom korupcie – predstavitelia verejnej správy, predstavitelia politických strán,
- Politicky exponované osoby,
- Predstavitelia nadácií, neziskových združení a pod.,
- Osoby, ktoré boli predmetom hlásenia o NOO,
- Osoby, ktoré sú evidované ako neplatiči a nespoľahlivé osoby z registrov a informácií dostupných pracovníkom finančnej inštitúcie,
- Osoby podnikajúce v oblasti obchodu a výroby štátom a medzinárodným spoločenstvom kontrolovaného tovaru a technológií. Rovnako sa z hľadiska rizika legalizácie a financovania terorizmu posúdia aj osoby, ktoré sú takýmto osobám blízke, alebo je o nich známe, že konajú spoločne, prípadne majú prospech z konania takýchto osôb.

V zásade neplatí, že ak je obchod alebo akýkoľvek úkon realizovaný takouto osobou, automaticky musí ísť o NOO. Vždy treba konanie takýchto osôb posudzovať komplexne.

Z hľadiska právnickej osoby:

- Za PO koná, vlastní ju, je konečný užívateľ výhod v akomkoľvek preukázateľnom vzťahu fyzická osoba, u ktorej je zvýšená miera rizika legalizácie alebo financovania terorizmu,
- Predmet činnosti PO nie je v súlade so skutočným podnikaním,
- Predmet činnosti, ktorý je rizikový z hľadiska množnej legalizácie – najmä hazard, zmenárne, obchodovanie s pohľadávkami, reštauračné služby a prevádzky pracujúce s hotovosťou,
- Predmet činnosti si vyžaduje špeciálne povolenie,
- Neprehľadná vlastnícka štruktúra,
- PO, jej vlastník alebo spoločník má sídlo v daňovom raji, rizikovej oblasti z hľadiska podpory a financovania terorizmu,
- PO má iba virtuálne sídlo,
- Schránkové firmy spoločnosť,
- Iná povinná osoba – tendencia nevenovať pozornosť platobným operáciám inej povinnej osoby,
- PO, ktorá obchoduje s inými PO predstavujúcimi riziko legalizácie alebo financovania terorizmu,

- PO, ktorej názov, resp. predmet činnosti je zavádzajúci a evokuje, že môže ísť o banku, finančnú inštitúciu a pod.,
- PO, o ktorej je finančnej inštitúcii z jej dostupných registrov známe, že je dlžníkom, prípadne si neplní daňové povinnosti,
- PO, o ktorej je známe, že bola zneužitá alebo akýmkoľvek spôsobom zapojená do páchania trestnej činnosti,
- Hotovostné vklady/výbery a vzájomné bezhotovostné prevody vo vyšších objemoch medzi účtami právnických a fyzických osôb (reťazové platobné operácie s cieľom zahmlenia finančného toku).

Z hľadiska združenia majetku (nadácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, neinvestičný fond):

- v prípade zistenia nesúladu medzi hodnotou finančných platobných operácií a činnosťou združenia majetku,
- v prípade, že združenie majetku získava finančné prostriedky len zo zahraničia alebo významná časť finančných prostriedkov pochádza zo zahraničia,
- v prípade, že zástupca združenia majetku je cudzinec a finančné prostriedky vo vysokých hodnotách prichádzajú z jeho materskej krajiny a sú následne prevádzané zahraničným príjemcom.

Z hľadiska obchodu, platobnej operácie alebo žiadosti o ich vykonanie:

1. Obchod realizovaný fyzickými alebo právnickými osobami, u ktorých je zvýšené riziko legalizácie alebo financovania terorizmu,
2. Obchod, ktorý vzhľadom na svoju zložitosť, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov alebo inú svoju charakteristiku zjavne vybočuje z bežného rámca alebo charakteru obchodu určitého druhu alebo určitého klienta, alebo, ktorý nemá žiaden zrejmy ekonomický alebo zákonný účel,
3. Obchod, pri ktorom klient žiada o založenie zmluvného vzťahu alebo vykonanie obchodnej operácie s povinnou osobou na základe nejasného projektu,
4. Obchod, pri ktorom klient predkladá dokumenty vydané finančnou inštitúciou (väčšinou zahraničnou), u ktorej je sťažené overenie ich pravosti,
5. Obchod, pri ktorom klient predloží falošné, neplatné, resp. odcudzené identifikačné doklady, falošné bankovky, sfaľované dokumenty alebo cenné papiere a pod.,
6. Obchod, pri ktorom klient odmieta alebo nevie predložiť príslušnú dokumentáciu k pripravovanému obchodu,
7. Bezhotovostný kredit vysokej sumy na účet klienta s následnými hotovostnými výbermi v čiastkach, ktoré zodpovedajú max. výške neohláseného hotovostného výberu,
8. Snaha klienta získať úver na financovanie činností nesúvisiacich s predmetom jeho podnikania,
9. Použitie peňažných transferových služieb, ktoré poskytuje finančná inštitúcia paralelne s bežným platobným stykom, napriek tomu, že je to pre klienta nevýhodné,
10. Odmietnutie poskytnúť informácie, na základe ktorých by za bežných okolností mohli klienti získať úver alebo iné bankové služby,
11. Snaha klienta získať úver, kde zdroj finančného príspevku klienta pre obchodnú operáciu je nejasný,
12. Opakované a časté zmeny dispozičného práva na základe plnej moci zo strany majiteľa účtu,

13. Opakované vklady väčšieho počtu klientov, ktorí realizujú platby na rovnaký účet bez zjavného účelu,
14. Pokus o vykonávanie finančných platobných operácií s použitím rozličných neznámych garancií a záruk,
15. Založenie účtov, resp. vykonávanie platobných operácií najmä pre cudzincov prostredníctvom splnomocnenej osoby,
16. Vysoké sumy peňazí prevádzané do zahraničia alebo zo zahraničia s využitím platobných služieb,
17. Obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je alebo má byť vec alebo služba, ktoré môžu súvisieť s vecou alebo službou, voči ktorým sú vykonávané medzinárodné sankcie podľa osobitného predpisu,
18. Obchod realizovaný z krajín a do krajín so zvýšeným rizikom financovania terorizmu, resp. krajín s vyšším bezpečnostným rizikom (drogy, zbrane a pod.),
19. Prevody finančných prostriedkov prostredníctvom poštových poukážok realizované zástupcom právnickej osoby v prospech účtu inej právnickej osoby, resp. fyzickej osoby podnikateľa,
20. Vyplatenie nadmerného odpočtu DPH, resp. inej platby z účtu štátnej pokladnice (spravidla na novo otvorený účet alebo správcom dane neevidovaný účet, prípadne dlhšiu dobu nevyužívaný účet) a jeho okamžitý výber v hotovosti alebo prevod na ďalší účet a následný výber v hotovosti, prípadne následná okamžitá zmena formy finančných prostriedkov napr. v podobe investície do cenných papierov a pod.,
21. Platobné operácie na osobnom účte, ktoré majú charakter podnikateľskej činnosti alebo väzbu na takúto činnosť, pričom takýmto konaním môžu byť maskované nelegálne príjmy, nakoľko klient vytvára zdanie, že ide o správu osobných financií,
22. Nárast vysokých zostatkov na účte, ktorý nie je v súlade so známym a štandardným obratom spoločnosti klienta a následný prevod na účet alebo účty v zahraničí,
23. Výrazné zvýšenie vkladov hotovosti alebo obchodovateľných cenných papierov zo strany právnickej osoby s využitím účtov iného klienta alebo interných účtov spoločnosti alebo držiteľských účtov, najmä ak sú vklady okamžite prevedené medzi inou spoločnosťou klienta a držiteľskými účtami,
24. Požiadavka klientov na služby riadenia investícií (cenných papierov), kde je zdroj prostriedkov neznámy alebo nie je v súlade so zjavnou najmä finančnou situáciou klienta,
25. Obchody s účasťou spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých nastala zmena v pozícii konateľa, zmena obchodného mena, zmena registračného súdu a pod.,
26. Platba zo zahraničia, najmä mimo krajiny EÚ s popisom platobnej operácie uvedeným ako dar, pomoc, pôžička a pod. a jej okamžitý výber v hotovosti, resp. okamžitý prevod na iný účet,
27. Vklad hotovosti na účet a následná požiadavka klienta o vystavenie potvrdenia o aktuálnom zostatku na účte a následný výber z účtu,
28. Počet obrátov na účte v jeden deň alebo v dňoch nasledujúcich po sebe, nezodpovedajúci obvyklým peňažným operáciám klienta,
29. Hotovostný vklad alebo prevod do zahraničia, pričom ako účel platby klient uvádza odmenu alebo províziu,
30. Nezvyčajne vysoký vklad finančných prostriedkov na účet fyzickej osoby, ktorá je zahraničnou politicky exponovanou osobou, vybočujúci z bežného rámca pohybov na takomto účte,
 - 30a. Realizácia niekoľkých hotovostných výberov v jeden deň (resp. po sebe nasledujúcich dňoch) na viacerých pobočkách banky do maximálnej výšky, resp. limitu, ktorý má finančná inštitúcia stanovený na neohlásený hotovostný výber.

Metódy legalizácie alebo financovania terorizmu NOO môžu byť najmä:

1. Umelé zvyšovanie obratu pri firmách pracujúcich s hotovosťou. Príjem z trestnej činnosti vo forme hotovostných peňažných prostriedkov je zmiešavaný s príjmami z legálnej činnosti, pričom výsledok zmiešania sa deklaruje ako legálny príjem a legálny obrat,
2. Prevody finančných prostriedkov zo zahraničia na účty FO alebo PO, po ktorých nasleduje okamžitý výber, alebo prevod takmer celej výšky pripísanej čiastky, pričom existuje riziko zo zmarenia zaistenia takéhoto príjmu na účely trestného konania. Ide najmä o výnosy z takých činností, ako sú phishing, pharming, vishing, internetové podvody, CEO podvody, podvody s platobnými kartami, podvody s platobnými terminálmi,
3. Umiestňovanie výnosov z trestnej činnosti na bankové účty v daňových rajoch, resp. na účty spoločností, ktoré sú zaregistrované v off-shore oblastiach, pričom účet môže byť zriadený prakticky kdekoľvek,
4. Prevody medzi spoločnosťami s nejasnou vlastníckou štruktúrou, ktoré nemajú zrejmy ekonomický základ ani dôvod,
5. Obchodovanie so zbraňami a nebezpečným materiálom, ktoré je kryté fingovanými obchodmi realizovanými spoločnosťami so sídlom v daňovom raji, pričom tuzemské účty sú využívané iba na transfer a zneprehľadnenie finančných tokov,
6. Zneužitie klientskeho účtu advokátov a notárov, pričom primárnym cieľom nie je poskytnutie služieb, ale vytvorenie hodnoverného zdroja finančných prostriedkov,
7. Spätná pôžička, najčastejšie s využitím účtov zahraničných fyzických a právnických osôb, zväčša so sídlom v daňovom raji,
8. Investície zahraničných subjektov páchajúcich trestnú činnosť na území SR a naopak. Ide najmä o investície do nehnuteľností, cenných papierov, tovaru vysokej hodnoty a kúpa obchodných podielov spoločností,
9. Platby realizované neziskovými organizáciami, neinvestičnými fondmi a nadáciami alebo v ich prospech, ktoré nekorešpondujú s účelom ich založenia,
10. Využívanie domácich a zahraničných účtov, najmä fyzických osôb, na on-line stávkovanie a on-line hazardné hry,
11. Nadotovanie hráčskeho konta na základe anonymných predplatených kariet s následným prevodom prostriedkov z hráčskeho konta na osobný účet bez účasti na hre, (prípadne neoprávnené nadotovanie hráčskeho konta z iných, najčastejšie zahraničných platobných kariet),
12. Využívanie podnikateľských účtov slovenských a zahraničných právnických osôb na tranzit finančných prostriedkov cez Slovenskú republiku.

Formy NOO môžu byť najmä:**A. Privátne bankovníctvo**

1. Obchod, pri ktorom klient odmieta poskytnúť informácie o pripravovanom obchode alebo sa snaží minimalizovať informácie alebo poskytne len také informácie, ktoré môže povinná osoba veľmi ťažko alebo len s veľkými nákladmi preveriť,
2. Obchod, pri ktorom objem finančných prostriedkov, s ktorými klient disponuje, je v zjavnom nepomere k povahe alebo rozsahu jeho podnikateľskej činnosti alebo ním deklaroványm majetkovým pomerom alebo pohyby na účtoch klienta, ktoré nezodpovedajú povahe alebo rozsahu ich podnikateľskej činnosti, alebo obvyklým peňažným operáciám klienta,
3. Jednorazový hotovostný vklad na účet, ktorý nezodpovedá doterajším aktivitám klienta a informáciám, ktorými finančná inštitúcia o klientovi disponuje,

4. Častá opakovateľnosť hotovostných vkladov bez zjavného dôvodu, ktorých vkladáním vznikol význačný vklad následne prevedený na miesto, ktoré za bežných okolností nie je spájané s klientom.
5. Časté hotovostné vklady na účet použité na krytie bankových zmeniek, peňažných prevodov alebo na iné obchodovateľné a rýchlo likvidné peňažné nástroje,
6. Nezvyčajne vysoké hotovostné vklady realizované fyzickou alebo právnickou osobou, pri obchodných aktivitách, na ktoré by za bežných okolností boli používané šeky a iné nástroje,
7. Činnosť klientov súvisiaca s otváraním viacerých účtov, ktorých množstvo je v zjavnom nepomere k predmetu činnosti a s tým súvisiace platobné operácie medzi týmito účtami,
8. Bezhotovostné vklady tretích osôb a následné hotovostné výbery prostriedkov klientom na také účely, na ktoré sa obyčajne používajú iné formy platobného styku, napríklad šeky, akreditívy, zmenky,
9. Časté vklady veľkého množstva bankoviek v nízkej nominálnej hodnote na účet,
10. Časté výmeny veľkého množstva bankoviek v nízkej nominálnej hodnote za bankovky vo vyššej nominálnej hodnote,
11. Častá výmena hotovosti za iné meny (snaha zatajiť pôvod peňazí konverziou na inú menu),
12. Platobné operácie klienta, ktorý sľubuje svojim zákazníkom neobvykle vysoké výnosy,
13. Používanie akreditívov a iných foriem platobného styku obvyklých v zahraničí, v prípadoch, keď takéto formy platobného styku nie sú obvyklé pri známych obchodných aktivitách klienta,
14. Požiadavka na pôžičku oproti aktívam v držbe finančnej inštitúcie alebo tretej osoby, kde pôvod aktív nie je známy alebo aktíva nezodpovedajú situácii klienta,
15. Poskytnutie úveru, ktorý je zabezpečený hotovostným vkladom v cudzej mene treťou osobou, ktorá nie je finančnej inštitúcii známa v takom rozsahu ako klient, ktorému úver poskytla,
16. Zabezpečenie úveru prostriedkami „v hotovosti“, t. j. zloženými na vkladových účtoch, resp. vkladmi na vkladných knižkách,
17. Splatenie poskytnutého úveru pred dohodnutým termínom splatnosti, najmä vtedy, keď je pôvod prostriedkov, z ktorých bol úver predčasne splatený zo strany klienta, nejasný alebo v minulosti mal klient so splácaním úveru problémy,
18. Opakované spätné presuny finančných prostriedkov do zahraničných bánk so sídlom v rizikových oblastiach alebo spoločností so sídlom v rizikových oblastiach,
19. Nákup a predaj cenných papierov mimo bežných zvyklostí klienta bez náležitého zdôvodnenia.
20. Veľké hotovostné vklady prostredníctvom služieb nočnej bezpečnostnej schránky, čím je možné sa vyhnúť priamemu kontaktu so zamestnancami,
21. Výbery vysokých súm peňazí z účtu v minulosti spiaceho, resp. neaktívneho alebo z účtu, na ktorý práve prišiel nečakaný vysoký vklad,
22. Zvýšená aktivita zo strany fyzických osôb pri častom využívaní služieb bezpečnostných schránok.
23. Prenájom bezpečnostnej schránky, ku ktorej má prístup viac osôb, ktorých personálne, podnikateľské alebo obdobné prepojenie nie je známe,
24. Nákup cestovných šekov v hotovosti a ich následný predaj finančnej inštitúcii,
25. Používanie akreditívov a iných foriem dokumentárneho platobného styku klientmi, ktorí dosiaľ pri svojich obchodných aktivitách nepoužívali akreditívy, prípadne iné záväzkové platobné nástroje a v určitom období začali, bez uvedenia náležitých dôvodov, vo zvýšenej miere používať tieto platobné nástroje,

26. Vyššie alebo nezvyčajné vyrovnanie cenných papierov v hotovosti,
27. Nákup a predaj cenného papiera bez zistiteľného účelu alebo za okolností, ktoré sa zdajú byť nezvyčajné,
28. Akákoľvek platobná operácia so sprostredkovateľom, kedy identita konečného užívateľa výhod alebo protistrany je utajená, v rozpore s bežným postupom pre daný typ príslušného obchodu,
29. Obchody s účasťou novozaložených spoločností registrovaných v daňových rajoch,
30. Opakované spätné presuny finančných prostriedkov do zahraničných bánk so sídlom v rizikových oblastiach a z týchto bánk,
31. Platobné operácie súvisiace s úkonmi notárov a advokátov v mene klientov, napr. platba zo zahraničia, mimo krajiny EÚ, a jej výber v hotovosti a následne zatvorenie účtu,
32. Účasť firmy alebo finančnej inštitúcie z krajiny s vysokým rizikom na platobnej operácii.

B. Retailové bankovníctvo

1. Bezhotovostný kredit vysokej sumy na účet klienta s následnými hotovostnými výbermi v čiastkach, ktoré zodpovedajú max. výške neohláseného hotovostného výberu,
2. Hotovostný výber sumy, ktorá svojou výškou nezapadá do rámca bežných výberov klienta,
3. Opakované a časté zmeny dispozičného práva na základe plnej moci zo strany majiteľa účtu,
4. Veľký počet ľudí, ktorí realizujú platby na rovnaký účet bez primeraného vysvetlenia,
5. Hotovostné výbery nasledujúce bezprostredne po prijatí platby z účtu štátnej pokladnice, resp. prevod takejto platby na iný účet s následným výberom v hotovosti,
6. Vyplatenie nadmerného odpočtu DPH spravidla na novootvorený alebo spiaci účet a jej okamžitý výber v hotovosti,
7. Platobné operácie na osobnom účte (napríklad platobné operácie vo vysokom objeme, prípadne operácie s spojitosti s podnikateľským účtom/ účtami),
8. Naakumulovanie značných finančných prostriedkov v jeden alebo v predchádzajúci deň získaných kombináciou bezhotovostných a hotovostných platobných operácií,
9. Nárast vysokých zostatkov na účte, ktorý nie je v súlade so známym obratom spoločnosti klienta a následný prevod na účet, účty v zahraničí,
10. Platba obchodného charakteru medzi dvoma klientmi tej istej pobočky realizovaná ako dve platobné operácie, a to výber v hotovosti a následný vklad v hotovosti, zvyčajne bez pohybu hotovosti,
11. Snaha klienta o vstup do zmluvného vzťahu s finančnou inštitúciou alebo vykonanie platobnej operácie na základe nejasných projektov, zriadenie účtu s minimálnym zostatkom s požiadavkou vystavenia potvrdenia o stave na účte,
12. Bezhotovostné a hotovostné operácie vo vyššom objeme medzi osobnými a podnikateľskými účtami, ktoré sú deklarované ako vzájomné pôžičky a úvery.

C. Elektronické - Internetové bankovníctvo

1. Bezhotovostný kredit vysokej sumy na účet klienta s následnými hotovostnými výbermi platobnou kartou v čiastkach, ktoré zodpovedajú max. výške neohláseného hotovostného výberu,
2. Klient prevádzajúci vysoké sumy peňazí do zahraničia alebo zo zahraničia zjavne v rozpore s informáciami, s ktorými finančná inštitúcia disponuje,
3. Platba zo zahraničia, najmä mimo krajiny EÚ a jej okamžitý výber v hotovosti platobnou kartou.
4. Platba zo zahraničia, najmä mimo krajiny EÚ - účel platby: dar,

5. Internetové lotériové a hazardné hry, kreditovanie hráčskeho konta a následne výplata z konta na iný účet bez samotného vykonania hazardu alebo len v zanedbateľnom množstve,
6. Častá zmena telefónneho čísla pre prijímanie SMS kódu vygenerovaného systémom potrebného pre identifikáciu klienta pri realizácii platobných na účte,
7. Presun prostriedkov z účtu realizovaný bezprostredne po ich pripísaní z iného účtu,
9. Realizovanie platobných operácií v súvislosti s výkonom podnikateľskej činnosti (platby za nelegálny tovar, fiktívne faktúry, platby / vratky DPH zo štátnej pokladnice),
10. Nahlásenie zmeny adresy pred doručením zmluvy o otvorení účtu kuriérom v porovnaní s adresou uvedenou pri vyplňaní údajov v zmluve o otvorení účtu on-line prostredníctvom internetu,
11. Realizácia operácií na účte, kde platby sú v nízkych menovitých hodnotách, avšak v neprimerane vysokom objeme,
12. Častá realizácia výberov v hotovosti prostredníctvom ATM aj za cenu zvýšených poplatkov za jednotlivé výbery,
13. Telefónne číslo pre prijímanie SMS kódu vygenerovaného systémom banky potrebného pre identifikáciu klienta je systémom banky registrované na viacero klientov, ktorí nemajú medzi sebou zjavnú spojitosť.

D. Investičné bankovníctvo

1. Bezhotovostné vklady klienta a tretích osôb a následné hotovostné výbery prostriedkov klientom na také účely, na ktoré sa obyčajne používajú iné formy platobného styku, napr. šeky, akreditívy, zmenky,
2. Platby klientom v hotovosti na preplácanie bankových zmeniek alebo iných obchodovateľných cenných papierov,
3. Používanie akreditívov a iných metód financovania obchodu na presun peňazí medzi krajinami, v ktorých takýto obchod nie je v súlade s bežnou obchodnou činnosťou klienta,
4. Časté žiadosti o vystavenie cestovných šekov, zmeniek v cudzej mene alebo iných obchodovateľných cenných papierov, ktoré nie sú v súlade s bežnou obchodnou činnosťou klienta.
5. Požiadavka klientov na služby riadenia investícií (cenných papierov), kde je zdroj prostriedkov neznámy, alebo nie je v súlade so zjavnou situáciou klienta,
6. Používanie akreditívov a iných foriem platobného styku obvyklých v zahraničí, v prípadoch, keď takéto formy platobného styku nie sú obvyklé pri známych obchodných aktivitách klienta,
7. Nákup cestovných šekov v hotovosti a ich následný predaj finančnej inštitúcii,
8. Používanie akreditívov a iných foriem dokumentárneho platobného styku klientmi, ktorí doposiaľ pri svojich obchodných aktivitách nepoužívali akreditívy, prípadne iné záväzkové platobné nástroje a v určitom období začali vo zvýšenej miere používať tieto platobné nástroje,
9. Vyrovnanie cenných papierov v hotovosti, ktoré nie je v súlade so zjavnou situáciou klienta,
10. Nákup a predaj cenného papiera bez zistiteľného účelu alebo za okolností, ktoré sa zdajú byť nezvyčajné,
11. Realizovanie prevodov finančných prostriedkov v súvislosti s investovaním do nehnuteľností, cenných papierov, tovaru vysokej hodnoty a kúpa obchodných podielov spoločností,

E. Stavebné sporenie

1. Predčasné splatenie úveru na účte stavebného sporenia, na ktorom bola v minulosti zaznamenaná platobná neschopnosť klienta,
2. Realizovanie splátok na účet stavebného sporenia z účtov právnických osôb, resp. z účtov fyzických osôb, ktorých majiteľom nie je sporiteľ, resp. z viacerých účtov,
3. Vypovedanie zmluvy o stavebnom sporení s vyplatením zostatku na iný účet, ako z ktorého boli realizované pravidelné splátky,
4. Vyplatenie zostatku z viacerých zmlúv stavebného sporenia rôznych klientov na rovnaké číslo účtu,
5. Viacnásobne opakované zmeny účtu sporiteľa v priebehu roka pre platenie alebo vyplatenie stavebného sporenia,
6. Platby na viacero účtov stavebného sporenia rovnakého klienta vo vyššom objeme, pričom prostriedky sú na účet vkladané v hotovosti,
7. Úhrada splátok sporenia klientom výhradne v bankovkách v nižšej nominálnej hodnote,
8. Úhrada splátok jednorazovo vo výške nad 15 000 EUR na jednu zmluvu,
9. Úhrada splátok sporenia prevodom z účtov registrovaných v off-shore zónach,
10. Žiadosť klienta o vrátenie platby zaslanej na účet stavebného sporenia z dôvodu omylu, pričom však klient žiada platbu vrátiť na iný účet, než z ktorého bola platba realizovaná.

Oznámenie Národnej banky Slovenska

Národná banka Slovenska vydala podľa § 17h ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov a podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Oznámenie Národnej banky Slovenska z 2. apríla 2019 o vydaní strieborných zberateľských euromincí v nominálnej hodnote 10 eur pri príležitosti 100. výročia vzniku Univerzity Komenského v Bratislave.

Začiatok vydávania: jún 2019

Oznámenie NBS je uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 97/2019 Z. z.

Vydavateľ: Národná banka Slovenska, ul. Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava 1,
IČO: 30844789

Periodicita: vychádza podľa potreby Národnej banky Slovenska

Objednávky vybavuje Národná banka Slovenska, odbor právnych služieb, legislatívne
oddelenie, Bc. Jana Pokorná 02/57872471, Ing. Mariana Vašková 02/5787 2472.

E-mail: vestnik@nbs.sk